

การศึกษาเปรียบเทียบประเด็นไวยากรณ์ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง)
(《国际汉语教学通用课程大纲》(修订版)) กับ
แบบเรียนชุด Winning in China (《赢在中国》)

วริษา อัครรัตน์*

สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อีเมล : warisa.as@ku.th

รับบทความ : 23 พฤษภาคม 2567

แก้ไขบทความ : 6 ตุลาคม 2567

ตอบรับบทความ : 15 ตุลาคม 2567

บทคัดย่อ : บทความฉบับนี้จะนำประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) 《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》 ไปเปรียบเทียบกับไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำอธิบายประกอบ(注释) ในชุดแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจ Winning in China 《赢在中国》 แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้ผู้สอนทราบแนวทางในการสอนประเด็นไวยากรณ์และเพิ่มเติมเนื้อหาให้เหมาะสมกับผู้เรียน ผลจากการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเด็นหลัก ประเด็นแรก ส่วนที่ปรากฏในชุดแบบเรียนพบว่า 1) มีประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียน (แบบไม่ปรากฏซ้ำ) อยู่ร้อยละ 58.18 โดยพบประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 2 มากที่สุด รองลงมาคือระดับ 3 และระดับ 1 ตามลำดับ 2) หากแบ่งตามเล่มในชุดแบบเรียนพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ส่วนใหญ่จะอยู่ในเล่ม Basic 1 (基础篇•1) และ Basic 2 (基础篇•2) 3) ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำในชุดแบบเรียนมีจำนวนน้อยโดยมีเพียงร้อยละ 18.75 4) บางประเด็นไวยากรณ์เรียงลำดับและมีเนื้อหาที่ปรากฏไม่ตรงกับหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) ประเด็นที่สอง ส่วนที่ไม่ปรากฏในชุดแบบเรียนพบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเด็นไวยากรณ์ระดับ 6 หากแยกประเภทของประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบในส่วนคำอธิบายประกอบในชุดแบบเรียนจะแยกได้เป็น 3 ลักษณะคือ พบได้ใน 1) ส่วนคำศัพท์ใหม่ของบท 2) มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียน 3) ไม่ปรากฏและไม่สัมพันธ์กับส่วนใดๆ ในชุดแบบเรียน จากผลการศึกษาที่ได้ ผู้วิจัยมีความเห็นและข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ผู้เรียนที่เรียนแบบเรียนชุดนี้ครบทุกเล่มจะเรียนรู้และใช้ไวยากรณ์ในระดับ 1-3 ได้เป็นอย่างดีและสามารถใช้ไวยากรณ์ในระดับ 4 ได้บ้าง 2) ผู้สอนที่ใช้แบบเรียนชุดนี้ควรสอดแทรกประเด็นไวยากรณ์ในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของระดับแบบเรียน 3) ผู้สอนควรเพิ่มเติมประเด็นไวยากรณ์ที่สำคัญและยากให้ปรากฏซ้ำอย่างเหมาะสม 4) ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบของชุดแบบเรียน ผู้สอนสามารถเพิ่มเติมเนื้อหาตามความเหมาะสม โดยอาจพิจารณาจากระดับของผู้เรียน ความยากง่ายของประเด็นไวยากรณ์ จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในบทนั้นๆ เป็นต้น

คำสำคัญ : ประเด็นไวยากรณ์; เปรียบเทียบ; แบบเรียน Winning in China; หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง)

* Corresponding author

E-mail address: warisa.as@ku.th

The Comparative Study of Grammar Points between “International Curriculum for Chinese Language Education (Revised Edition)” and “Winning in China” Textbook

Warisa Asavaratana

Chinese Section, Eastern Languages Department, Faculty of Humanities, Kasetsart University

E-Mail: warisa.as@ku.th

Received: 23th May 2024

Revised: 6th October 2024

Accepted: 15th October 2024

Abstract: This paper compares the grammar points between “Winning in China” Textbook (only grammar points at “Notes” part in each unit) and “International Curriculum for Chinese Language Education (Revised Edition)”, then analyzes the results. By doing this, the instructors will understand teaching strategies for grammar points and will enhance the content to suit learners at different levels. The results mainly fall into two categories: the grammar points that appear in this textbook series and the grammar points that are not found in the 'Note' section of this textbook series. For the grammar points that appear in this textbook series, the results shows that 1) There are 58.18% of grammar points that appear in textbooks (count as non-repetitive) , most of them are the grammar points at level 2 ,level 3 and level 1 respectively. 2) Most of grammar points appear in Winning in China Basic 1 and Winning in China Basic 2. 3) The grammar points that appear more than one time in the textbook are only 18.75%. 4) There are some of grammar points which its order and content does not correspond to those in “International Curriculum for Chinese Language Education (Revised Edition)”. About the grammar points that are not found in the 'Note' part of this textbook series, the results shows that most of them are at level 6 , moreover, these grammar points can be divided into 3 categories-----those which appear in vocabulary part ; those which are related to the grammar points appearing in textbooks in some aspect and those which are not found in any other part of the textbook. With the above results, the paper presents opinions and provides suggestions as follows: 1) Learners will know the grammar points at level 1 to level 3 very well, and also roughly understand the grammar points at level 4. 2) Lecturers should integrate grammar points into teaching proportionally to the level of the textbooks. 3) Lecturers should add the important and difficult grammar points for learners appropriately. 4) Lecturers can add grammar points which are not in this textbook series into teaching as appropriate by considering levels of the learners, the difficulty of the grammar points, the number of grammar points that are in each unit etc.

Keywords: grammar points; comparison; “Winning in China” textbook; International Curriculum for Chinese Language Education (Revised Edition)

《国际汉语教学通用课程大纲（修订版）》 与《赢在中国》语法项目对比研究

马春霖

泰国农业大学人文学院东方语言系中文专业

电子邮箱: warisa.as@ku.th

收稿日期: 2024 年 5 月 23 日   修回日期: 2024 年 10 月 6 日   接受日期: 2024 年 10 月 6 日

摘要: 本文将《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》里的语法项目与《赢在中国》里(注释部分)的语法点进行比较, 然后对该结果进行分析。这样, 使用本套教材的教师会了解如何给不同水平的学习者安排教学和补充语法内容。研究结果主要分为两部分: 第一部分, 出现在本套教材的语法项目; 第二部分, 未出现在本套教材的语法项目。关于出现在本套教材的语法项目, 结果发现 1) 出现在本套教材的语法项目占比 58.18% (未重现), 出现最多的是二级语法项目, 其次分别是三级和一级。2) 大部分的语法项目出现在《赢在中国》这套教材里的《基础篇·1》和《基础篇·2》。3) 重现的语法点很少, 占比仅 18.75%。4) 有些语法项目其出现的顺序以及在教材出现的内容与《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》里不符。至于未出现在本套教材注释部分里的语法项目, 结果发现大部分处于六级的。若再对未出现的语法项目进行分类, 可以再分为三部分: 出现在课文里的生词部分、与出现在教材的语法项目相关和未出现在本套教材里的任何地方。我们对此结果提出几个意见和建议: 1) 使用本套教材的学习者会很好地掌握一级到三级语法项目, 并大概地掌握四级语法项目。2) 使用本套教材的教师应该随着教材级别的升高, 逐渐给学习者增加语法项目。3) 在教学当中, 教师应该合理地安排对泰国学习者来说较重要和难度大的语法点重复出现。4) 关于未出现在每课里注释部分的语法项目, 教师可以根据学习者的水平、语法项目的难度、出现在每课的语法点数量等来补充语法内容。

关键词: 语法点; 对比; 《赢在中国》教材; 《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》

บทนำ

ปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการติดต่อทำธุรกิจกับประเทศจีนมากขึ้นทำให้ความต้องการเรียนภาษาจีนด้านธุรกิจก็เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน เพื่อตอบสนองความต้องการในการเรียนภาษาจีนด้านธุรกิจ จึงมีการผลิตแบบเรียนเกิดขึ้นหลายชุด ชุดแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจสำหรับผู้ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานภาษาจีนมีอยู่มากมาย ในจำนวนเหล่านั้นมีชุดแบบเรียน Winning in China 《赢在中国》 รวมอยู่ด้วย ชุดแบบเรียน Winning in China เป็นแบบเรียนที่สามารถใช้สอนผู้เรียนภาษาจีนที่ไม่มีพื้นฐาน และเป็นที่ยอมรับมากที่สุดหนึ่งดังจะเห็นได้จากการที่มีการตีพิมพ์อยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น Winning in China เล่ม Basic 1 (基础篇 1) จากที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2010 จนมาถึงปี ค.ศ. 2019 ก็เป็นการตีพิมพ์ครั้งที่ 8 แล้ว¹ ทั้งนี้ทางหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เองก็ได้ใช้ชุดแบบเรียนดังกล่าวเช่นกัน

การประกอบธุรกิจหรือการทำงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจจำเป็นต้องมีการสื่อสารอย่างถูกต้อง แม่นยำ น่าเชื่อถือ การจะสื่อสารได้ดังที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นจะต้องมีความรู้ทางไวยากรณ์เป็นพื้นฐาน ดังนั้นไวยากรณ์ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ ดังเช่นที่ Lu Jianming (陆俭明) (2000) ได้กล่าวถึงความสำคัญของไวยากรณ์ไว้ว่า การสอนไวยากรณ์ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและแสดงความหมายที่ต้องการสื่ออย่างถูกต้อง รวมถึงมีข้อผิดพลาดทางไวยากรณ์ระหว่างการพูดหรือเขียนน้อยลง

ในแบบเรียนส่วนใหญ่จะสอดแทรกการสอนไวยากรณ์อยู่ในแบบเรียนแต่ละบท ซึ่งในแบบเรียนชุด Winning in China เองก็สอดแทรกไว้ในส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) ในแต่ละบทเช่นกัน จากหน้าคำนำของแบบเรียนชุดดังกล่าวได้กล่าวไว้ว่า ชุดแบบเรียนนี้เป็นแบบเรียนที่อ้างอิงจาก ตารางแสดงรายการไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้บ่อยแบ่งตามระดับ 《常用汉语语法项目分级表》 ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล 《国际汉语教学通用课程大纲》 ฉบับปี ค.ศ. 2008 ซึ่งจัดทำโดยสถาบันขงจื่อสำนักงานใหญ่ (Confucius Institute Headquarters, 孔子学院总部) หนังสือเล่มนี้ถือเป็นมาตรฐานหนึ่งที่ใช้ในการเรียนการสอนและการเรียบเรียงแบบเรียนตำราการสอนภาษาจีนให้กับผู้ที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศ ในปี ค.ศ. 2014 ทางสถาบันขงจื่อสำนักงานใหญ่ ได้ตีพิมพ์หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุงออกมา และมีการเรียบเรียงและจัดระดับมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาจีนในแต่ละระดับใหม่ให้สอดคล้องกับระดับการสอบ HSK รวมถึงมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาด้านไวยากรณ์ด้วย (Confucius Institute Headquarters, 2014: 1) แต่แบบเรียนชุด Winning in China ได้อ้างอิงตารางแสดงรายการไวยากรณ์ภาษาจีนก่อนที่ฉบับปรับปรุงจะพิมพ์ออกมา ดังนั้นชุดแบบเรียนนี้จึงอาจมีประเด็นไวยากรณ์บางประเด็นไม่สอดคล้องกันกับหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุง ปี ค.ศ. 2014 ในแง่ใดแง่หนึ่ง นอกจากนี้ จากที่ผู้วิจัยได้สำรวจเบื้องต้นพบว่า แบบเรียนชุดนี้มีไวยากรณ์บางประเด็นที่ไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ในหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากลและการเรียงลำดับประเด็นไวยากรณ์บางส่วนไม่ตรงกับลำดับในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล และเมื่อผู้วิจัยได้ค้นคว้าเบื้องต้นยังไม่พบการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบประเด็นไวยากรณ์ในชุดแบบเรียนดังกล่าวกับหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับแก้ไขปรับปรุง อย่างครอบคลุมทั้งชุดแบบเรียน

ด้วยเหตุผลนานาประการที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลให้ผู้วิจัยสนใจทำงานวิจัยฉบับนี้ เพื่อเปรียบเทียบประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนชุด Winning in China กับหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุง 《国际汉语教学通用课程大纲 (修订版)》 และนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นข้อมูลให้ผู้สอนที่ใช้แบบเรียนชุดนี้ได้ทราบข้อมูลความสอดคล้องและแตกต่าง จนนำไปสู่การวางแผนการสอน เพิ่มเติมเนื้อหาการสอนประเด็นไวยากรณ์และจัดทำเอกสารประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประเด็นไวยากรณ์เพิ่มเติมจากชุดแบบเรียนและเข้าใจการใช้ประเด็นไวยากรณ์ที่

¹ อ้างอิงจากหน้าลิขสิทธิ์แบบเรียนเล่ม 赢在中国：商务汉语系列教程·基础篇·1 (Ji Jin, 2019a)

มีในชุดแบบเรียนได้มากขึ้น จนนำไปสู่การสื่อสารที่ถูกต้องตามความต้องการทั้งในชีวิตประจำวันและในการติดต่อทางธุรกิจที่ต้องการความแม่นยำและน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความสอดคล้องและความแตกต่างของประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนชุด Winning in China 《赢在中国》 กับหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล
2. เพื่อให้ผู้สอนที่ใช้แบบเรียนชุด Winning in China ได้ทราบข้อมูลความสอดคล้องและแตกต่าง อีกทั้งได้แนวทางการวางแผนการสอน เพิ่มเติมเนื้อหาการสอนประเด็นไวยากรณ์ และจัดทำเอกสารประกอบการสอนได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) ในแบบเรียนชุด Winning in China 《赢在中国》
2. ประเด็นไวยากรณ์ในตารางแสดงรายการไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้อย่างแบ่งตามระดับ ตั้งแต่ระดับ 1-6 《常用汉语语法项目分级表》 ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุง 《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิจัยนี้จะเปรียบเทียบประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) เป็นหลัก จะไม่รวมถึงประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำศัพท์ใหม่ (生词) หรือในเนื้อหาส่วนอื่นๆ ในแบบเรียน หากประเด็นใดไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบ งานวิจัยนี้จะจัดอยู่ในส่วนที่แตกต่างจากหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุง เนื่องจากในบางส่วนๆ ในชุดแบบเรียนไม่ได้อธิบายประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ เพิ่มเติม การระบุว่าประเด็นเหล่านั้นแตกต่างจากหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุงก็เพื่อให้ผู้สอนได้ทราบว่าต้องอธิบายประเด็นไวยากรณ์เหล่านั้นเพิ่มเติมด้วย
2. เนื่องจากในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุงนั้นมีประเด็นไวยากรณ์เรื่องหน่วยเสริมกริยาบอกระดับ² (程度补语) ซึ่งหากนำรูปแบบโครงสร้างและตัวอย่างประโยคที่แสดงในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล มาเทียบกับชุดแบบเรียน Winning in China แล้วจะตรงกับเรื่องหน่วยเสริมกริยาบอกสภาพการณ์ (情态补语) ผู้วิจัยจึงยึดตัวอย่างประโยคที่ปรากฏในตารางมาเปรียบเทียบกับประเด็นไวยากรณ์ในชุดแบบเรียนแทน

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้งานวิจัยมีความกระชับ เข้าใจง่าย ผู้วิจัยจึงกำหนดคำเรียกแทนในงานวิจัยฉบับนี้ ดังนี้

1. หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล 《国际汉语教学通用课程大纲》 และ หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) 《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》 ในวิจัยฉบับนี้จะเรียกว่า “หลักสูตร” และ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ตามลำดับ
2. ตารางแสดงรายการไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้อย่างแบ่งตามระดับ 《常用汉语语法项目分级表》 ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ในวิจัยฉบับนี้จะเรียกว่า “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”
3. ชุดแบบเรียน Winning in China —Business Chinese 《赢在中国——商务汉语系列教程》 ในวิจัยฉบับนี้จะเรียกว่า “ชุดแบบเรียน”

² อยู่ในตารางแสดงรายการไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้อย่างแบ่งตามระดับ (ระดับ 4) (Confucius Institute Headquarters, 2014: 134)

บททวนวรรณกรรม

บทความวิจัยนี้จะทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

1. เอกสารที่ใช้ในงานวิจัย อันประกอบไปด้วย หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล 《国际汉语教学通用课程大纲》 และชุดแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจ Winning in China —Business Chinese 《赢在中国——商务汉语系列教程》

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันประกอบไปด้วย งานวิจัยเปรียบเทียบด้านไวยากรณ์ระหว่างหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) กับแบบเรียนภาษาจีน งานวิจัยเกี่ยวกับแบบเรียนภาษาจีนชุด Winning in China —Business Chinese และแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียน

1. เอกสารที่ใช้ในงานวิจัย

1.1 หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล 《国际汉语教学通用课程大纲》

หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (จากนี้จะเรียกว่า หนังสือ “หลักสูตร”) จัดทำขึ้นโดยสถาบันขงจื้อ สำนักงานใหญ่ (Confucius Institute Headquarters, 孔子学院总部) หรือสำนักงานส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนนานาชาติ (Hanban, 国家汉办) ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ภาษาจีนไปยังทั่วโลก เพื่อให้ผู้สอนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองใช้เป็นมาตรฐานในการวางแผนการสอนและจัดทำตำราแบบเรียน รวมถึงเพื่อให้ผู้เรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สองใช้เป็นมาตรฐานในการวัดระดับความสามารถทางภาษาจีนด้วย (Confucius Institute Headquarters, 2014: 3)

จากบทนำในหนังสือ “หลักสูตร” (2014: 3-4) ได้กล่าวไว้ว่า หลักการของการจัดทำนั้นมีอยู่ด้วยกัน 5 ข้อ ดังนี้ 1) หลักการทําอย่างเป็นระบบตามหลักทางวิทยาศาสตร์ (科学性原则) มีการนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทาง อ้างอิง และหยิบยืมประสบการณ์ความสำเร็จของการสอนภาษา รวมถึงทําการศึกษาและวิจัยในวงกว้างมาใช้ 2) หลักการการนำไปใช้ได้จริง (实用性原则) มีการกำหนดแบ่งความสามารถทางภาษาจีนออกเป็นระดับและมีคำอธิบายเพิ่มเติมในแต่ละระดับเพื่อให้ทราบวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและทําให้ผู้เรียนในแต่ละระดับทราบได้ว่า หากเรียนแล้วตนสามารถทําสิ่งใดได้บ้าง นอกจากนี้ ยังมีตารางต่างๆ ในภาคผนวกเพื่อใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงได้ เช่น ตารางแสดงตัวอักษรจีนที่ใช้บ่อย ตารางแสดงไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้บ่อยโดยแบ่งเป็นระดับ 3) หลักการการกำหนดเป้าหมาย (针对性原则) คำนึงถึงลักษณะเด่นของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ลดระดับความยากในการเรียนภาษาจีนลงและปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในการสอนภาษาจีนนานาชาติ 4) หลักการการยืดหยุ่น (灵活性原则) มีเนื้อหาเกี่ยวกับโครงสร้างประเภทการสอนในห้องเรียนประเภทต่างๆ (课型结构) อีกทั้งยังมีตัวอย่างแผนการสอน (教学模式课例) เพื่อให้นำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์จริง 5) หลักการความเป็นสากล (通用性原则) มีการอ้างอิงและทําตามมาตรฐานความสามารถทางภาษาที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติต่างๆ รวมถึงรับเอาผลสำเร็จและประสบการณ์การสอนภาษาจีนในระดับนานาชาติในช่วงระยะเวลาที่จัดทำหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากลมาใช้

หนังสือ “หลักสูตร” เผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 2008 โดยมีผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนภาษาจีนและอาจารย์สอนภาษาจีนทั่วโลกจำนวน 300 กว่าท่านมาร่วมงานศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียง เมื่อแนวโน้มทางการสอนภาษาจีนระดับนานาชาติเปลี่ยนแปลงไป ในปี ค.ศ. 2013 ทางสถาบันขงจื้อสำนักงานใหญ่ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์อีกเกือบ 100 ท่านมาร่วมงานปรับปรุงแก้ไข โดยพิมพ์ออกมาครั้งแรกในปี ค.ศ. 2014 โดยใช้ชื่อว่า หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ฉบับปรับปรุง 《国际汉语教学通用课程大纲(修订版)》 เนื้อหาหลักๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมีดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างระดับความสามารถทางภาษาจีน จากเดิมแบ่งความสามารถทางภาษาจีนของผู้เรียน 5 ระดับ เพิ่มเป็น 6 ระดับ เพื่อให้ตรงกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) อีกทั้งปรับเปลี่ยนเนื้อหาด้านความรู้ทางภาษา เช่น ตัวอักษรจีน ไวยากรณ์

ในแต่ละระดับใหม่ เน้นให้เกี่ยวเนื่องกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) 2) เน้นการนำไปใช้ โดยเพิ่มตัวอย่างที่สามารถนำไปใช้สอนให้มากขึ้น 3) เพิ่มตารางข้อเสนอแนะในการประเมินกิจกรรมที่ใช้ในการสอนภาษาจีนที่ใช้บ่อย 4) คำนี้ถึงประเภทและระดับชั้นของการสอนภาษาจีนในแต่ละประเภท ส่งเสริมให้ปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์จริง 5) เน้นการประยุกต์ใช้ทรัพยากรทางอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัล (Confucius Institute Headquarters, 2014: 1-2)

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นจึงเห็นได้ว่า หนังสือ “หลักสูตร” เล่มนี้เกิดขึ้นอย่างมีหลักการและจัดทำขึ้นโดยผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการสอนภาษาจีน อีกทั้งยังมีการปรับเปลี่ยนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป ผู้วิจัยจึงเห็นว่า สามารถนำมาเป็นมาตรฐานในการอ้างอิงทั้งด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดทำตำราแบบเรียน และการประเมินความสามารถภาษาจีนได้

ประเด็นไวยากรณ์ในหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง)

ส่วนที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์ในหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) นั้นจะอยู่ในเนื้อหาตอนที่ 2 คือ ความรู้ทางภาษา (语言知识) ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ทางภาษาที่ต้องการในแต่ละระดับ 6 ด้านตั้งแต่ ด้านเสียง (语音) ด้านตัวอักษรและคำ (字词) ด้านไวยากรณ์ (语法) ด้านความสามารถในการสื่อสาร (功能) ด้านหัวข้อการสนทนา (话题) และด้านภาษาระดับข้อความ (语篇)

ในภาคผนวกของหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ได้แสดงตารางไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้บ่อยในแต่ละระดับ 《常用汉语语法项目分级表》 (จากนี้จะเรียกว่า “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”) เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนในแต่ละระดับควรรู้ไวยากรณ์ในเรื่องใด โดยแบ่งเป็นหมวดย่อย 4 หมวด คือ คำแท้ (实词) คำไม่แท้ (虚词) ส่วนประกอบของประโยค รูปประโยคและประเภทของประโยค (句子成分、句型和句类) และประโยคความรวม (复句) โดยในแต่ละหมวดจะแสดงประเด็นไวยากรณ์ย่อยที่อยู่ในหมวดนั้นๆ รวมถึงมีรูปแบบโครงสร้าง (结构形式) และประโยคตัวอย่าง (举例) แสดงในตารางด้วย

1.2 ชุดแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจ Winning in China —Business Chinese 《赢在中国——商务汉语系列教程》

บนปกหลังแบบเรียนเล่ม *赢在中国：商务汉语系列教程·基础篇·1* (2019a) ระบุว่า ชุดแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจ Winning in China —Business Chinese (จากนี้จะเรียกว่า “ชุดแบบเรียน”) แต่งและเรียบเรียงขึ้นมาโดยเฉพาะสำหรับโปรแกรมแลกเปลี่ยนและการอบรมผู้จัดการแห่งยุโรป-จีน (The EU-China Managers Exchange and Training Programme (METP)) รวมถึงผู้เรียนภาษาจีนธุรกิจที่ไม่มีพื้นฐาน โดยทั้งชุดแบ่งเป็นสามระดับคือ ระดับที่ 1 Winning in China —Business Chinese Basic 《赢在中国——商务汉语系列教程·基础篇》 ในระดับนี้ มีทั้งหมด 3 เล่ม คือ Winning in China —Business Chinese Basic 1 《赢在中国——商务汉语系列教程·基础篇·1》 Winning in China —Business Chinese Basic 2 《赢在中国——商务汉语系列教程·基础篇·2》 Winning in China —Business Chinese Basic 3 《赢在中国——商务汉语系列教程·基础篇·3》 ระดับที่ 2 Winning in China —Business Chinese intermediate 《赢在中国——商务汉语系列教程·提高篇》 และ ระดับที่ 3 Winning in China —Business Chinese Advanced 《赢在中国——商务汉语系列教程·成功篇》 เมื่อรวมแล้วมีจำนวนทั้งหมด 5 เล่ม³ “ชุดแบบเรียน” แต่ละเล่มนั้นถึงแม้จะตีพิมพ์ครั้งแรกตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 (เล่ม Basic 1 Basic 2 Basic 3) และปี ค.ศ. 2011 (เล่ม intermediate และ Advanced) แต่ก็มีมีการตีพิมพ์ใหม่อีกหลายครั้ง เช่น เล่ม Basic 1 ตีพิมพ์เป็นครั้งที่ 8 ในปี ค.ศ. 2019⁴

³ นอกจากนี้แบบเรียนชุดนี้ยังมีเล่มที่เกี่ยวกับการออกเสียงและตัวอักษรจีนคือ Winning in China —Business Chinese Pronunciation & Chinese Characters 《语音汉字篇》 แยกต่างหากอีกด้วย

⁴ อ้างอิงจากหน้าลิขสิทธิ์เล่ม *赢在中国：商务汉语系列教程·基础篇·1* (Ji Jin, 2019a)

หรือว่าเล่ม Advanced ดีพิมพ์เป็นครั้งที่ 6 ในปี ค.ศ. 2020⁵ จากจำนวนครั้งและปีที่ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องนี้แสดงให้เห็นถึงความนิยมในการใช้แบบเรียนชุดนี้

จากส่วนคำอธิบายการแต่งเรียบเรียง (编写说明) ของแบบเรียนเล่ม Basic 1 ได้ชี้แจงเนื้อหาทางไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียนไว้ว่า “การเรียนไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่มนี้มีเป้าหมายเพื่อใช้ในการสื่อสาร จึงไม่มีส่วนอธิบายไวยากรณ์แยกต่างหาก แต่นำไปไว้ในส่วนของคำอธิบายประกอบที่ปรากฏในแต่ละบท (注释) และชี้แจงเพิ่มเติมว่า ไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่มนี้อ้างอิงตามหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล ปี ค.ศ. 2008 ของสำนักงานฮันบัน (Hanban, 国家汉办) ซึ่งจะครอบคลุมประเด็นไวยากรณ์ส่วนใหญ่ในระดับ 1-5 โดยครอบคลุมประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 1-3 ทั้งหมด และในระดับ 4 จะมีเพียงคำลักษณนาม “趟” ที่ไม่ได้เรียน ส่วนระดับ 5 ในประเภทประโยคความรวมก็ได้แนะนำรูปแบบพื้นฐานของประโยคความรวมและคำเชื่อมที่ใช้แสดงในประโยคแสดงความสัมพันธ์แบบเหตุ-ผล ชัดแย้ง และสมมติ

เนื่องจากในปี ค.ศ. 2014 ทางสถาบันขงจื่อสำนักงานใหญ่ได้ตีพิมพ์หนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) ขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาส่วนต่างๆ ให้สอดคล้องกับระดับของการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน (HSK) รวมถึงเนื้อหาในส่วนไวยากรณ์ด้วย (Confucius Institute Headquarters, 2014: 1) ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Zhou Chunhua (周春花) (2019) กล่าวถึงจำนวนของประเด็นไวยากรณ์ในหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) ที่ตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 2014 ว่ามีเพิ่มจากในปี ค.ศ. 2008 จำนวน 118 ประเด็น และจำนวนประเด็นไวยากรณ์เพิ่มขึ้นทุกระดับ ยกเว้นระดับ 5 ดังนั้นชุดแบบเรียน Winning in China —Business Chinese จึงอาจมีประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ตรงกับหนังสือหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล (ฉบับปรับปรุง) ปี ค.ศ. 2014

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 งานวิจัยเปรียบเทียบด้านไวยากรณ์ระหว่าง “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) กับแบบเรียนภาษาจีน

เนื้อหางานวิจัยที่เกี่ยวกับหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) แบ่งได้เป็น 3 ประเภทหลักๆ คือ 1) งานวิจัยองค์ประกอบต่างๆ ในเล่ม 2) งานวิจัยเปรียบเทียบหนังสือเล่มนี้กับการสอบวัดระดับความรู้ทางภาษาจีน (HSK) และ 3) งานวิจัยเปรียบเทียบหนังสือเล่มนี้กับชุดแบบเรียน ซึ่งมีทั้งงานวิจัยที่เปรียบเทียบเฉพาะด้านใดด้านหนึ่ง เช่น ด้านคำศัพท์ บทเรียน และงานวิจัยที่เปรียบเทียบหลายๆ ด้าน เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มีจุดประสงค์เปรียบเทียบ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) กับแบบเรียนเน้นเฉพาะด้านไวยากรณ์ จึงขอเสนอเฉพาะงานวิจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องดังนี้

ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Tan Mingyue (谭明月) (2016) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนระดับต้น 3 ชุด คือ Road to Success 《成功之路》 New Concept Chinese 《新概念汉语》 และ HSK Standard Course 《HSK 标准教程》 โดยนำ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ใน “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) มาเป็นเกณฑ์อ้างอิง ผลการศึกษาพบว่า 1) แบบเรียนระดับต้นทั้ง 3 ชุดมีสัดส่วนประเด็นไวยากรณ์ระดับ 1 และระดับ 2 มากที่สุด ระดับอื่นๆ ค่อนข้างน้อยและน้อยลงไปเรื่อยๆ ตามระดับที่สูงขึ้น 2) ลักษณะเด่นร่วมกันของแบบเรียนระดับต้นทั้ง 3 ชุดคือ การเลือกประเด็นไวยากรณ์จาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” และสัดส่วนของประเด็นใหม่ระหว่างระดับ 1 ไปยังระดับ 2 ค่อนข้างต่ำ จากผลการศึกษาที่ได้ Tan Mingyue มีข้อเสนอแนะต่างๆ เช่น ให้ความสำคัญกับสัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์ใหม่แต่ละระดับ เพื่อให้แบบเรียนมีความเป็นระบบระเบียบมากขึ้น

⁵ อ้างอิงจากหน้าลิขสิทธิ์เล่ม 赢在中国：商务汉语系列教程·成功篇 (Ji Jin, 2020b)

Zhou Chunhua (周春花) (2019) เปรียบเทียบระดับความสอดคล้อง (匹配度) ของไวยากรณ์ในหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) กับไวยากรณ์ในแบบเรียนชุด Chinese Course (3rd Edition) 《汉语教程 (第三版)》 สรุปลงได้ว่า โดยภาพรวมแล้วไวยากรณ์ในแบบเรียนชุดนี้กับหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) สอดคล้องกันในด้านต่างๆ แต่ยังมีปัญหาบ้าง เช่น การกระจายจำนวนไวยากรณ์ทั้งระดับต้น กลาง สูง ไม่สมดุล มีบางส่วนที่เรียงลำดับประเด็นไวยากรณ์ ไม่สอดคล้องกับหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ทั้งในระดับต้น กลาง และสูง อีกทั้งเสนอว่า การแต่งเรียบเรียงแบบเรียนด้านไวยากรณ์ควรอ้างอิงจาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” เพื่อให้แบบเรียนมีมาตรฐาน ประเด็นไวยากรณ์ต้องเรียงจากง่ายไปยากและแบ่งอย่างเหมาะสม ผู้สอนควรเข้าใจการเรียบเรียงไวยากรณ์ในหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) แล้วสอนให้ตรงตามเป้าหมาย รวมถึงควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มเติมไวยากรณ์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

นอกจากการเปรียบเทียบกับแบบเรียนภาษาจีนเล่มต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ยังมีผู้วิจัยศึกษาเปรียบเทียบระหว่างประเด็นไวยากรณ์ในเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) กับ แบบเรียนชุด HSK Standard Course 《HSK 标准教程》 ในแต่ละเล่มอยู่ค่อนข้างมาก เช่น งานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Yang Anran (杨安然) (2018) มีส่วนที่ศึกษาเกี่ยวกับประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่ม HSK Standard Course 2 《HSK 标准教程 2》 กับ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ผลการศึกษาพบว่า หากพิจารณาเพียงประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมของแต่ละบท อัตราการครอบคลุมประเด็นไวยากรณ์ ระดับ 2 จากเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) จะอยู่ที่ 54.7% แต่ถ้ารวมประเด็นไวยากรณ์ที่กระจายอยู่ในส่วนอื่นๆ ของแบบเรียนด้วยแล้ว อัตราการครอบคลุมประเด็นไวยากรณ์ ระดับ 2 จะสูงถึง 90% ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการสอนประเด็นไวยากรณ์ที่แฝงอยู่ในแบบเรียนด้วย ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Wang Feng (王丰) (2020) มีเนื้อหาที่นำประเด็นไวยากรณ์ในส่วนคำอธิบายประกอบแต่ละบทของแบบเรียนเล่ม HSK Standard Course 4 《HSK 标准教程 4》 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ระดับ 4 ของเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) แล้วหาระดับความสอดคล้องและศึกษาวิเคราะห์ประเด็นที่สอดคล้องและไม่สอดคล้อง ผลการศึกษาพบว่า อัตราส่วนประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 4 ของเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ที่ปรากฏในแบบเรียนมีอยู่ 50% ซึ่งถือว่าไม่สูง สำหรับประเด็นที่ไม่ปรากฏในแบบเรียนเล่มนี้ มีส่วนหนึ่งปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ และบางส่วนปรากฏในส่วนคำอธิบายประเด็นไวยากรณ์เพิ่มเติมและคำศัพท์ใหม่ในแบบเรียนเล่มอื่นๆ ของแบบเรียนชุดนี้ ส่วนประเด็นไวยากรณ์ที่พบในแบบเรียน HSK Standard Course 4 แต่ไม่พบในเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) มีทั้งสิ้น 80 ประเด็น จากผลการศึกษาข้างต้น Wang Feng มีข้อเสนอคือ 1) แบบเรียนควรแตกประเด็นไวยากรณ์ที่ค่อนข้างซับซ้อนออกอย่างเหมาะสมและกระจายประเด็นนั้นๆ ให้สมดุล 2) เพิ่มไวยากรณ์ในระดับ 4 ที่ไม่ปรากฏในชุดแบบเรียน 3) ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับประเด็นไวยากรณ์ที่แฝงอยู่ในส่วนคำศัพท์ใหม่ของบทเรียน ในวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Tu Yue (涂玥) (2020) นำไวยากรณ์ในแบบเรียน HSK Standard Course 6 《HSK 标准教程 6》 มาเปรียบเทียบกับประเด็นไวยากรณ์ ระดับ 6 ของ เล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) แล้วหาความสอดคล้องของเนื้อหา ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ระดับความสอดคล้องค่อนข้างน้อย มีประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่อยู่ในระดับ 6 ของเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) และตกหล่นประเด็นไวยากรณ์ระดับ 6 ในเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) อยู่มาก บทความของ Rao Qian (饶倩) และ Huang Weifeng (黄卫峰) (2022) เปรียบเทียบความสอดคล้องของไวยากรณ์ในเล่ม HSK Standard Course 3 《HSK 标准教程 3》 กับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ระดับ 3 ในเล่ม “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) พบว่า ระดับความสอดคล้องทางไวยากรณ์ในภาพรวมค่อนข้างดี โดยอยู่ที่ 63.23% จากผลการวิจัยที่ได้ Rao Qian และ Huang Weifeng เสนอว่า แบบเรียนเล่ม Standard Course 3 ต้องเพิ่มจำนวนและประเภทประเด็นไวยากรณ์ในหมวดประโยคความรวม อีกทั้งยังต้องเพิ่มเนื้อหาต่างๆ เช่น กริยานุเคราะห์ (助动词) ประโยคความรวมแบบให้เลือก (选择复句)

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับแบบเรียนภาษาจีนชุด Winning in China —Business Chinese

งานศึกษาวิจัยชุดแบบเรียน Winning in China —Business Chinese ส่วนใหญ่จะเป็นการเปรียบเทียบกับแบบเรียนชุดอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน หลักๆ มี 2 แบบคือเปรียบเทียบในหลายด้าน เช่น ด้านบทเรียน คำศัพท์ ไวยากรณ์ และเปรียบเทียบเฉพาะด้าน เช่น ด้านคำศัพท์ ด้านแบบฝึกหัด เนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาเฉพาะด้านไวยากรณ์ จึงขอนำเสนอเนื้อหาและผลสรุปของงานวิจัยสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

บทความวิจัยของ Zhou Li (周鹏) (2018) เปรียบเทียบแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจที่ถือว่าเป็นตัวแทนของแบบเรียนสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐาน 2 ชุด คือ Basic business Chinese (BBC) 《BBC 初级实用商务汉语》 กับ Winning in China —Business Chinese 《赢在中国——商务汉语系列教程》 โดยเปรียบเทียบ 2 ด้านหลักๆ คือ 1) การเรียบเรียงเนื้อหาต่างๆ เช่น คำศัพท์ ไวยากรณ์ แบบฝึกหัด 2) รูปแบบ เช่น การเรียงพิมพ์ รูปภาพ แล้ววิเคราะห์ข้อดีข้อด้อยในการเรียบเรียงแบบเรียนทั้ง 2 ชุด สุดท้ายนำเสนอสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ 5 ประการในการแต่งเรียบเรียงแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจสำหรับผู้เรียนที่ไม่มีพื้นฐาน ผลการวิจัยในด้านไวยากรณ์สรุปว่า แบบเรียนทั้ง 2 ชุดไม่ได้สอนไวยากรณ์อย่างเป็นระบบจะเน้นในการนำไปใช้มากกว่า (实用性) นอกจากนี้ Zhou Li ยังมีข้อเสนอที่เกี่ยวข้องกับด้านไวยากรณ์คือ ต้องให้ความสำคัญกับการอธิบายคำศัพท์และไวยากรณ์ คือต้องไปเป็นขั้นๆ ค่อยๆ เพิ่มความยากขึ้นเรื่อยๆ ด้านการอธิบายประเด็นไวยากรณ์ต้องให้ความสำคัญกับการกระจายประเด็นที่ยาก และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก

งานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Dong Jianxin (董健鑫) (2019) เปรียบเทียบแบบเรียนภาษาจีนธุรกิจสำหรับระดับต้นจำนวน 2 ชุดคือ Winning in China —Business Chinese Basic 《赢在中国：商务汉语系列教程·基础篇》 และ New Silk Road Business Chinese Elementary I 《新丝路：初级速成商务汉语》 ที่มีระดับความยากและวันที่พิมพ์ใกล้เคียงกัน ผลการศึกษาด้านไวยากรณ์มีดังนี้ 1) แต่ละบทมีปริมาณไวยากรณ์พอๆ กัน คือประมาณ 6 ประเด็น 2) แบบเรียนทั้ง 2 ชุดต่างนำประเด็นไวยากรณ์แบ่งเป็นหน่วยเล็กที่สุด 3) แบบเรียนทั้ง 2 ชุดต่างจัดเรียงตามหลักเกณฑ์จากง่ายไปซับซ้อน/ยาก เป็นต้น นอกจากนี้ Dong Jianxin ได้เสนอความเห็นที่เกี่ยวข้องกับไวยากรณ์คือ ควรกำหนดประเด็นไวยากรณ์ให้สมดุล

2.3 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียน

ผู้วิจัยเลือกศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับงานวิจัยฉบับนี้ดังนี้

Lv Wenhua (吕文华) (1987) กล่าวถึงการเลือกประเด็นไวยากรณ์ว่า มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างน้อย 2 ประการ 1) ควรคัดกรองรูปแบบภาษาที่เป็นพื้นฐานและใช้บ่อยที่สุด (คือขาดไม่ได้ในการสนทนา) โดยดูตามสถิติความถี่ในการใช้ 2) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนการสอน ทำให้ในแบบเรียนเลือกหัวข้อ คำศัพท์และรูปแบบทางภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสาร และปรากฏภาษาพูดที่ใช้ในการสื่อสารมากมาย จึงควรนำการเปลี่ยนแปลงนี้มาไว้ในระบบไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้ฝึกฝน ส่วนการเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ Lv Wenhua เห็นว่าการเรียบเรียงได้ดีและเหมาะสมคือเป็นไปตามหลักเกณฑ์จากง่ายไปยาก/ซับซ้อน ลำดับการปรากฏและวิธีการปรากฏของไวยากรณ์ควรมีความแตกต่างจากหนังสือไวยากรณ์ทั่วไป ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบ เช่น ส่วนที่ยากของไวยากรณ์บางประเด็นเหมาะที่จะเรียบเรียงแบบกระจายในแบบเรียน ไม่เหมาะจะไว้ในบทเดียวกัน หรือไม่ก็เรียบเรียงแบบกระจายไปในแต่ละบทก่อนจากนั้นรวบรวมสรุปไว้ด้วยกัน

Lv Bisong (吕必松) (1993) เห็นว่า ประเด็นไวยากรณ์ใหม่ในบทเรียนควรกระจายให้เท่ากัน ในการเรียนระดับต้น ประโยคหนึ่งๆ ไม่ควรมีประเด็นไวยากรณ์ใหม่ 2 ประเด็น ประเด็นไวยากรณ์ที่สอนควรมีอัตราการปรากฏซ้ำในระดับหนึ่ง⁶

Cheng Tang (程棠) (1996) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงแบบเรียนว่า ต้องนำระบบและเนื้อหาทางไวยากรณ์ที่อยู่ในหนังสือไวยากรณ์มาแบ่งกระจายเป็นส่วนย่อยๆ แล้วเลือกและเรียบเรียงใหม่ตามความต้องการในการสอนการเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์มีหลักเกณฑ์ดังนี้ จากง่ายไปยาก ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างทางไวยากรณ์ต่างๆ หากโครงสร้างใดเป็นพื้นฐานให้กับอีกโครงสร้างหนึ่ง ควรจะเรียนโครงสร้างนั้นก่อน หากประเด็นไวยากรณ์เหล่านั้นมีระดับความยากง่ายต่างกันไม่มาก สามารถเรียบเรียงโดยพิจารณาจากประเด็นด้านบทบาทหน้าที่ที่ใช้สื่อสารทางสังคมและประเด็นด้านวัฒนธรรม โดยสามารถยืดหยุ่นในการเรียบเรียงได้

Yang Defeng (杨德峰) (1997) ให้ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนประเด็นทางภาษาในแต่ละบทเรียนไว้ว่า ตามการสำรวจและประสบการณ์ในการสอน แบบเรียนระดับต้นควรมีจำนวน 2-3 ประเด็น แบบเรียนระดับกลางควรมีจำนวน 4-5 ประเด็น แบบเรียนระดับสูงควรมีจำนวน 5-6 ประเด็น

Yang Defeng (杨德峰) (2001) กล่าวว่า การเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนภาษาจีนระดับต้น ควรทำตามหลักเกณฑ์ต่างๆ ดังนี้ ตรงกับกลุ่มผู้เรียนที่เป็นเป้าหมาย มีความพอเหมาะ แสดงเฉพาะความหมายหรือการใช้ที่พบบ่อย เรียงจากง่ายไปยาก กระจายไปในแต่ละบทเรียน เป็นต้น

Lv Wenhua (吕文华) (2002) กล่าวว่า การเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนหรือตำราการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศนั้นมีปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดมากมาย มีอยู่ข้อหนึ่งเกี่ยวกับ กฎของกระบวนการรู้คิด (认知规律) ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานในการเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์โดยจะต้องทำตามหลักการพัฒนาไปที่ละขั้นๆ เช่น จากง่ายไปหายาก จากสิ่งที่รู้/เรียนแล้วไปหาสิ่งที่ยังไม่ว่าง/เรียน ลำดับประเด็นไวยากรณ์แบ่งได้เป็นสามประเภท ประเภทแรกคือ การเรียงลำดับในด้านโครงสร้าง (结构序) เรียงจากโครงสร้างที่ง่ายไปยาก ประเภทที่สองคือ การเรียงลำดับตามความหมาย (语义序) เรียงจากง่ายไปยาก (ลึกซึ้ง) หรือเรียงจากความหมายพื้นฐาน (基本义) ไปยังความหมายแฝง (引申义) หรือความหมายแบบอุปมาอุปมัย (比喻) และประเภทสุดท้ายคือ การเรียงตามการใช้ (用法序) เช่น จากประเด็นไวยากรณ์ที่ใช้บ่อยไปใช้ไม่บ่อย

Lu Fubo (卢福波) (2003) กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการกำหนดเนื้อหาไวยากรณ์สำหรับการสอนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศว่า มีอยู่ 5 ประการคือ 1) หลักการนำไปใช้จริง 2) หลักการทำให้ง่ายและชัดเจนขึ้น 3) หลักการเปรียบเทียบ 4) หลักการอธิบาย และ 5) หลักการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด สำหรับเรื่องกำหนดระดับและเรียงลำดับก่อนหลังของประเด็นไวยากรณ์มีหลัก 3 ประการคือ 1) หลักจากง่ายไปยาก 2) หลักการปรากฏซ้ำ และ 3) เพิ่มความยากขึ้นตามลำดับ หลักการระดับความเหมาะสมของระยะห่างในการปรากฏของประเด็นไวยากรณ์ที่มีความเชื่อมโยงกัน

Liu Ruoyun (刘若云) (2004) มีความเห็นว่า เมื่อเรียนประเด็นไวยากรณ์หนึ่งๆ แล้ว ควรออกแบบให้ประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ ปรากฏซ้ำในบทต่อๆ ไปอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้จำประเด็นนั้นๆ ได้ โดยอาจออกแบบให้ปรากฏในส่วนต่างๆ ของบทเรียน รวมถึงส่วนของไวยากรณ์ในบทเรียนบทหนึ่ง เช่น ส่วนเสริมลักษณะโครงสร้าง (结构助词) คือ 的 地 และ 得 ส่วนเสริมกาล (动态助词) คือ 着 了 และ 过 เมื่อได้เรียนประเด็นไวยากรณ์ประเด็นย่อยแต่ละตัวครบแล้ว ควรออกแบบให้มีการทบทวนประเด็นไวยากรณ์ที่เป็นประเภทเดียวกันทั้งหมดที่ได้เรียนมาก่อนหน้านี้ โดยไว้ในส่วนอธิบายไวยากรณ์ในบทเรียนบทหนึ่งๆ ซึ่งทำได้โดยนำประเด็นย่อยๆ เหล่านั้นมาจัดเรียงให้เป็นชุดเดียวกัน และอธิบายความเหมือนและแตกต่าง เช่นนี้แล้วจะทำให้ประเด็นไวยากรณ์ที่ได้เรียนมาทั้งหมดปรากฏซ้ำขึ้นในหัวของผู้เรียนอย่างเป็นระเบียบและชัดเจน ทำให้จำประเด็นเหล่านั้นได้ดีขึ้น

⁶ ในบทความไม่ได้ระบุชัดเจนว่าควรปรากฏซ้ำกี่ครั้งถึงจะเป็นสัดส่วนที่เหมาะสม

Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008) ให้ความเห็นเกี่ยวกับประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนไว้หลายเรื่อง เช่น สัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนภาษาจีนรวมทักษะในระดับต้น กลาง และสูง หากอยู่ในระดับประมาณ 70% 60% และ 50% ตามลำดับ ก็ถือว่าเป็นสัดส่วนที่มากแล้ว หากสูงกว่านี้ แบบเรียนนั้นอาจยากเกินไปและดูไม่เป็นธรรมชาติ ความยากง่ายของเนื้อหาในแบบเรียนต้องเหมาะสมกับภาษาและความสามารถของผู้เรียนไม่ควรจะยากไปหรือง่ายไป หรือไม่มีเรื่องยากหรือเรื่องง่ายเลย ประเด็นไวยากรณ์ที่สำคัญและประเด็นที่ยากควรปรากฏซ้ำ และค่อยๆ เพิ่มเนื้อหา เพิ่มความยากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องก็ควรปรากฏโดยมีระยะห่างในการปรากฏ รวมถึงควรปรากฏซ้ำในสถานการณ์ต่างๆ ให้มากและแตกต่างกันไป

ในงานวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโทของ Tan Mingyue (谭明月) (2016) ได้วิเคราะห์ชุดแบบเรียนระดับต้น 3 ชุด คือ Road to Success 《成功之路》 New Concept Chinese 《新概念汉语》 และ HSK Standard Course 《HSK 标准教程》 แล้วเสนอการเรียบเรียงส่วนไวยากรณ์ในแบบเรียนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศระดับต้นหลายประการ อาทิเช่น 1) เรียบเรียงให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียน ควบคุมจำนวนประเด็นไวยากรณ์อย่างเคร่งครัด พยายามให้เนื้อหากระทัดรัด ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความสมบูรณ์ของระบบไวยากรณ์ 2) ประเด็นไวยากรณ์ที่เนื้อหาเยอะ ให้แยกเป็นประเด็นย่อยๆ แล้วเรียงลำดับจากง่ายไปยาก 3) แบบเรียนแต่ละบทควรมีจำนวนประเด็นไวยากรณ์น้อยแต่มีคุณภาพ อีกทั้งควรกระจายไปในแต่ละคาบอย่างสมดุล 4) เรียบเรียงจากง่ายไปยาก และเพิ่มเนื้อหาให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนอย่างเหมาะสม จากงานศึกษาและวิจัยของนักวิชาการแต่ละท่านตามที่กล่าวข้างต้นสามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังนี้

1) การเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ไว้ในแบบเรียนมีแนวคิดและหลักเกณฑ์คือ เลือกประเด็นที่ใช้บ่อยในการสื่อสาร ตรงกลุ่มเป้าหมาย มีทั้งง่ายและยากปนกันให้เหมาะกับภาษาและระดับของผู้เรียน เรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์จากง่ายไปยาก กระจายเนื้อหาที่ยากออกไปในแต่ละบท ประเด็นสำคัญหรือประเด็นที่ยากควรปรากฏซ้ำโดยควรคำนึงถึงระยะห่างในการปรากฏและลักษณะการปรากฏด้วย

2) จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่เหมาะสมในแบบเรียน แบบเรียนแต่ละระดับ ควรมีจำนวนประเด็นไวยากรณ์แต่ละบทแตกต่างกันไป คือแบบเรียนระดับต้นควรมีจำนวน 2-3 ประเด็น แบบเรียนระดับกลางควรมีจำนวน 4-5 ประเด็น แบบเรียนระดับสูงควรมีจำนวน 5-6 ประเด็น สัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์จากโครงสร้างที่นำมาแต่งเรียบเรียงแบบเรียนภาษาจีน วิชาการรวมทักษะในระดับต้น กลาง และสูงสามารถอยู่ในระดับประมาณไม่เกิน 70% 60% และ 50% ตามลำดับ

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูลที่เป็นขอบเขตงานวิจัย

1. รวบรวมประเด็นไวยากรณ์จาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จากหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) โดยนำมาทั้งในแถวประเด็นไวยากรณ์ (คอลัมน์ที่ 1) และแถวรูปแบบโครงสร้าง (结构形式) (คอลัมน์ที่ 2) ของไวยากรณ์นั้นๆ จากการรวบรวมจำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดจะได้จำนวนในแต่ละระดับตามตารางด้านล่างนี้⁷

⁷ งานวิจัยของ Zhou Chunhua (2019) ได้สรุปจำนวนไวยากรณ์ในแต่ละหมวดจากตารางไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้บ่อยในแต่ละระดับไว้ทั้งหมด 271 ประเด็น เนื่องจากผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยแตกต่างจาก Zhou Chunhua เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้ ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมจำนวนประเด็นไวยากรณ์ใหม่ โดยมีเกณฑ์ในการนับจำนวนประเด็นไวยากรณ์ดังนี้ 1) ถ้าในแถวประเด็นไวยากรณ์ (คอลัมน์ที่ 1) ในประเด็นหนึ่งๆ มีการแยกประเด็นไวยากรณ์ย่อยลงไปอีก ผู้วิจัยจะนับเป็นประเด็นไวยากรณ์แยกกัน เช่น ในแถวประเด็นไวยากรณ์ ข้อ 4.8.3 (趋向补语) ในระดับ 4 มีประเด็นไวยากรณ์ย่อยลงไปเป็น 简单趋向补语 复合趋向补语 และ 复合趋向补语中宾语的位置 ผู้วิจัยจะนับจำนวนเป็น 3 ประเด็น 2) ถ้าในแถวประเด็นไวยากรณ์ไม่ปรากฏประเด็นไวยากรณ์ย่อย แต่ในแถวรูปแบบโครงสร้าง (คอลัมน์ที่ 2) มีโครงสร้างย่อยลงไปอีก ผู้วิจัยจะนับเป็นประเด็นไวยากรณ์แยกกัน เช่น ข้อ 1.16 名词谓语句 ในระดับ 1 มีเนื้อหาแยกย่อยลงไปเป็นแถวรูปแบบโครงสร้าง เป็น 1. 主语+年龄 2. 主语+钟点 3. 主语+星期 4. 主语+年/月/日 5. 主语+钱数 ผู้วิจัยจะนับประเด็นไวยากรณ์เป็น 5 ประเด็น ดังนั้นเมื่อผู้วิจัยได้อิงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้จำนวนประเด็นไวยากรณ์จึงไม่ตรงกับจำนวนที่ Zhou Chunhua รวบรวมไว้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนของประเด็นไวยากรณ์จาก “ตารางไวยากรณ์ภาษาจีนที่ใช้บ่อยในแต่ละระดับ” แยกตามระดับ

ระดับ	จำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดในหลักสูตรการสอนภาษาจีนสากล
ระดับ 1	54
ระดับ 2	63
ระดับ 3	83
ระดับ 4	55
ระดับ 5	45
ระดับ 6	30
รวม	330

2. รวบรวมส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) ของ “ชุดแบบเรียน”

3. นำประเด็นไวยากรณ์ที่แสดงอยู่ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ทั้ง 6 ระดับของหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) มาเปรียบเทียบกับประเด็นไวยากรณ์ในส่วนคำอธิบายประกอบใน “ชุดแบบเรียน” เพื่อหาความสอดคล้องและความแตกต่าง

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” มาศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติม 3 ประเด็น คือ 1) จำนวนและความถี่ในการปรากฏของประเด็นไวยากรณ์เหล่านั้นในแบบเรียนแต่ละเล่ม 2) เนื้อหาประเด็นไวยากรณ์เหล่านั้นเหมือนกับหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) ทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน 3) การเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละบทในชุดแบบเรียนนั้นสอดคล้องกับหนังสือ “หลักสูตร” (ฉบับปรับปรุง) หรือไม่ มีประเด็นใดบ้างที่เรียงไม่สอดคล้องและมีจำนวนเท่าไร

2. นำประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” มาศึกษาเพิ่มเติมว่าประเด็นเหล่านี้มีในส่วนคำศัพท์ใหม่ของแต่ละบทหรือมีความสัมพันธ์บางประการกับประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” หรือไม่

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลที่ได้ทั้งในประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” และไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” โดยส่วนการอภิปรายจะอิงจากผลการศึกษาและงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. เสนอแนวทางหรือประเด็นที่นำมาพิจารณาในการเพิ่มประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” โดยอิงจากผลการศึกษาและงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำประเด็นไวยากรณ์จาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ทั้งแถวประเด็นไวยากรณ์ (คอลัมน์ที่ 1) แถวรูปแบบโครงสร้าง (结构形式) (คอลัมน์ที่ 2) และเนื้อหาในแถวประโยคตัวอย่าง (举例) (คอลัมน์ที่ 3) มาเปรียบเทียบกับส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) จาก “ชุดแบบเรียน” หลังจากเปรียบเทียบแล้ว ผู้วิจัยได้ผลการศึกษาในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ในลักษณะที่แตกต่างกันไป บางประเด็นปรากฏมากกว่า 1 ครั้ง เช่น “是……的” ปรากฏทั้ง unit 10 text 2 ในแบบเรียนเล่ม Basic 2 (基础篇·2) และ unit 2 text 2 ในแบบเรียนเล่ม Intermediate (提高篇) อีกทั้งยังพบว่าประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ในระดับเดียวกันแต่ต่างข้อหรือต่างระดับกันปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ในบทเดียวกัน เช่น ประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 3 ข้อ 3.5.4 应该 และข้อ 3.5.2 会 (表推测) จะปรากฏอยู่ที่เรื่องคำกริยานุเคราะห์ (能愿动词) “应该”、“会” ใน unit 8 text 3 ของแบบเรียนเล่ม Basic 2 หรือเรื่องตัวเลข 1-99 ของข้อ 1.6 数词: 基数词 ในระดับ 1 และเรื่อง 百、千、万 ของข้อ 2.3.1 基数词 ในระดับ 2 ต่างก็อยู่ในหัวข้อการอ่านตัวเลขในภาษาจีน (汉语里数字的读法) ใน unit 3 text 1 ของแบบเรียนเล่ม Basic 1

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า มีประเด็นไวยากรณ์บางหัวข้อของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่เหมือนกับ “ชุดแบบเรียน” เพียงบางส่วน อีกทั้งยังพบอีกว่า มีประเด็นไวยากรณ์จำนวนหนึ่งมีลำดับการปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ไม่เป็นไปตามลำดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” กล่าวคือ ประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในระดับที่สูงกว่ากลับปรากฏในแบบเรียนก่อนประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในระดับต้น เช่น คำกริยานุเคราะห์ 得 (děi) อยู่ในระดับ 4 แต่ปรากฏในแบบเรียนก่อนคำกริยานุเคราะห์ 会 และ 应该 ที่อยู่ในระดับ 3

จากผลสรุปภาพรวมต่อประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงแบ่งผลการศึกษาเป็นประเด็นย่อยๆ 4 ประเด็น ดังมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” แบบไม่ปรากฏซ้ำ

เมื่อนำประเด็นไวยากรณ์แต่ละระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ไปเปรียบเทียบกับส่วนคำอธิบายประกอบใน “ชุดแบบเรียน” โดยไม่นับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำในบทเรียนที่ต่างกันและแบบเรียนต่างเล่มกัน สามารถสรุปจำนวนที่พบและสัดส่วนร้อยละเมื่อเทียบกับจำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ได้ตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและสัดส่วนประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” (ไม่ปรากฏซ้ำ)

ระดับของ “หลักสูตร”	จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” (ไม่ปรากฏซ้ำ)	จำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”	สัดส่วนการปรากฏ (ร้อยละ)
ระดับ 1	45	54	83.33
ระดับ 2	55	63	87.30
ระดับ 3	47	83	56.63
ระดับ 4	27	55	49.09
ระดับ 5	13	45	28.89
ระดับ 6	5	30	16.67
รวม	192	330	58.18

จากตารางที่ 2 พบประเด็นต่างๆ ดังนี้ 1) มีประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” จำนวน 192 ประเด็น คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.18 ของประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมด 2) หากเปรียบเทียบในแต่ละระดับพบว่า ระดับที่มีประเด็นไวยากรณ์ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” มากที่สุดคือระดับ 2 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 87.30 ของประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 2 รองลงมาคือประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 1 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.33 เป็นที่น่าสังเกตว่า ประเด็นไวยากรณ์ระดับ 1 ปรากฏในแบบเรียนน้อยกว่าระดับ 2 และถัดจากระดับ 2 ไปแล้ว สัดส่วนการปรากฏประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนจะน้อยลงเรื่อยๆ ตามระดับที่สูงขึ้น โดยในระดับ 6 ซึ่งเป็นระดับสุดท้ายของ “หลักสูตร” มีประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏเหมือนกับ “ชุดแบบเรียน” น้อยที่สุดคือมีเพียง 5 ประเด็น จาก 30 ประเด็นเท่านั้น

เมื่อนำประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละระดับของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏในแบบเรียนมาแบ่งตามเล่มแบบเรียน โดยไม่คำนึงว่าประเด็นนั้นๆ ปรากฏซ้ำในแบบเรียนหรือไม่ สามารถสรุปจำนวนได้ตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 3 จำนวนประเด็นไวยากรณ์แต่ละระดับที่ปรากฏในแต่ละเล่มของ “ชุดแบบเรียน” (แบบปรากฏซ้ำ)⁸

ระดับ	Basic 1 (基础篇·1)	Basic 2 (基础篇·2)	Basic 3 (基础篇·3)	Intermediate (提高篇)	Advanced (成功篇)
ระดับ 1	42	1	5	1	0
ระดับ 2	27	27	11	4	1
ระดับ 3	9	22	17	8	0
ระดับ 4	1	14	5	8	3
ระดับ 5	2	1	1	7	5
ระดับ 6	0	1	0	3	1
รวม	81	66	39	31	10

จากตารางที่ 3 จะพบว่า 1) แบบเรียนเล่ม Basic 1 มีประเด็นไวยากรณ์เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” มากที่สุด ส่วนแบบเรียนเล่ม Advanced พบประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” น้อยที่สุด และประเด็นไวยากรณ์จะกระจุกตัวอยู่ในสองเล่มแรกเป็นจำนวนมากกว่าแบบเรียนสามเล่มหลังอย่างเห็นได้ชัด 2) จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” ยังมีจำนวนน้อยลงเรื่อยๆ ตามระดับที่สูงขึ้น 3) โดยภาพรวมแล้วจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” มีความสอดคล้องกับระดับ กล่าวคือ ในแบบเรียนเล่มแรกๆ จะมีจำนวนประเด็นไวยากรณ์กระจุกตัวอยู่ในระดับต้นๆ ส่วนแบบเรียนเล่มสุดท้ายประเด็นไวยากรณ์ส่วนใหญ่ที่ปรากฏก็จะกระจุกตัวอยู่ในระดับสูงๆ แต่ก็มีประเด็นไวยากรณ์จำนวนเล็กน้อยที่ผกผันกับแบบเรียนที่สูงขึ้น กล่าวคือ ประเด็นไวยากรณ์ในระดับสูงปรากฏในแบบเรียนระดับต้น ในทางกลับกันก็มีประเด็นไวยากรณ์ระดับต้นไปปรากฏในแบบเรียนระดับสูงเช่นเดียวกัน

⁸ เนื่องจากจำนวนที่ปรากฏในตารางที่ 3 เป็นจำนวนที่ปรากฏในแบบเรียนแต่ละเล่ม ซึ่งอาจมีบางประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำในแบบเรียนต่างเล่มกัน ดังนั้นหากนำจำนวนประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละเล่มแบบเรียนมารวมกันจึงได้มากกว่าจำนวนประเด็นไวยากรณ์ของแบบเรียนที่เหมือนกับ “ตารางประเด็นไวยากรณ์ในหลักสูตร” คือมากกว่า 192 ประเด็น

1.2 ประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ปรากฏซ้ำใน “ชุดแบบเรียน”

เมื่อผู้วิจัยศึกษาเพิ่มเติมพบว่า รูปแบบการปรากฏซ้ำมีความหลากหลาย โดยสามารถจัดประเภทการปรากฏซ้ำของประเด็นไวยากรณ์ใน “ชุดแบบเรียน” ได้เป็น 4 ประเภทดังนี้ 1) ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำแบบเดิมทุกครั้งโดยไม่มีเนื้อหาเพิ่มเติม เช่น คำบุพบท 为 ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” เหมือนเดิมทั้งหมด 3 ครั้ง 2) ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏครั้งแรกแบบประเด็นเดียวและปรากฏครั้งต่อไปโดยนำไปเปรียบเทียบกับประเด็นไวยากรณ์อื่นที่มีความสัมพันธ์กันในแง่ใดแง่หนึ่ง เช่น คำสรรพนามแสดงคำถาม 怎么 ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” 3 ครั้ง โดย 2 ครั้งแรกปรากฏเดี่ยวๆ และครั้งที่ 3 นำไปเปรียบเทียบกับ 怎么样 3) ปรากฏครั้งแรกโดยแสดงตัวอย่างย่อย ๆ ของประเด็นไวยากรณ์นั้นและปรากฏอีกครั้งโดยกล่าวถึงตัวอย่างย่อยตัวใดตัวหนึ่ง เช่น หัวข้อที่ 3.16 补语: 结果补语 ปรากฏครั้งแรกโดยอธิบายลักษณะของส่วนเสริมบอกผล และยกตัวอย่างของส่วนเสริมบอกผล ทั้ง 完好 到 懂 และปรากฏซ้ำอีกครั้งเพียงส่วนเสริมบอกผล 完 ตัวเดียว 4) ปรากฏครั้งแรกเพียงตัวอย่างย่อยตัวอย่างเดียวของประเด็นไวยากรณ์นั้นและปรากฏอีกครั้งโดยแสดงตัวอย่างย่อยหลายๆ ตัว เช่น คำกริยาที่สามารถตามด้วยกรรมได้สองตัวในครั้งแรกปรากฏเพียงคำว่า 告诉 และปรากฏอีกครั้งโดยยกตัวอย่างคำกริยาประเภทเดียวกันเพิ่มขึ้นอีกหลายคำ เช่น 送给 借

จากการรวบรวมพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏมากที่สุดโดยปรากฏซ้ำ 3 ครั้ง มีจำนวน 4 ประเด็นคือ ประโยคคำถามให้ตอบหรือปฏิเสธ (主语+动词+不/没+动词+(宾语)?) ประโยคถามเนื้อความเรื่องวิธีการโดยใช้ 怎么 คำบุพบท 为 และ ประโยคความรวม 要是……, 就…… และมีประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำ 2 ครั้ง จำนวน 32 ประเด็น⁹

1.3 ประเด็นไวยากรณ์ที่เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”

จากการศึกษาผู้วิจัยยังพบว่า มีประเด็นไวยากรณ์บางประเด็นที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ยกตัวอย่างเช่น คำบุพบท 对于 ซึ่งอยู่ในระดับ 5 ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ก่อนคำบุพบท 根据 ที่อยู่ในระดับ 3 หรือประโยคโครงสร้าง “把” ที่มีโครงสร้างที่หลากหลายไปตามส่วนประกอบ โดยแต่ละโครงสร้างก็แสดงความหมายต่างกันและอยู่ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ต่างระดับกัน ผู้วิจัยพบว่า โครงสร้างที่แสดงความหมายทำให้บุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆ มีสภาพหรืออาการบางอย่าง (表致使) ซึ่งอยู่ในระดับ 6 ปรากฏในแบบเรียนก่อนประเภททำให้เคลื่อนที่ (位移类) ซึ่งอยู่ในระดับ 3 สำหรับไวยากรณ์ที่เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” รวมถึงเล่มแบบเรียนและบทเรียนที่ประเด็นไวยากรณ์นั้นมีรายละเอียดดังตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 4 ประเด็นไวยากรณ์ที่เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”

ประเด็นไวยากรณ์ที่เรียงลำดับไม่สอดคล้อง	ระดับ	แบบเรียนเล่ม (บทที่)	หมายเหตุ
คำลักษณนาม 位	3	Basic 1 (2.1 ¹⁰)	ปรากฏก่อนคำลักษณนาม 个、名、本 ในระดับ 1 (พบในบทที่ 2.2 แบบเรียนเล่ม Basic 1)
คำกริยานุเคราะห์ 能 (表条件允许)	3	Basic 1 (3.2)	ปรากฏก่อนคำกริยานุเคราะห์ 要、可以 (表允许) ในระดับ 2 (พบในบทที่ 5.1 และ 5.3 แบบเรียนเล่ม Basic 1 ตามลำดับ)

⁹ เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนหน้า ผู้วิจัยจึงไม่ได้แสดงรายละเอียดประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำรวมถึงแบบเรียนและบทเรียนที่ปรากฏไว้ในบทความ

¹⁰ ตัวเลขด้านหน้าจุดทศนิยมแสดง unit และตัวเลขด้านหลังจุดแสดง text ของประเด็นไวยากรณ์ที่พบ เช่น 2.1 แสดงว่า ประเด็นไวยากรณ์นั้นอยู่ใน unit 2 text 1

ประเด็นไวยากรณ์ที่เรียงลำดับไม่ สอดคล้อง	ระดับ	แบบเรียนเล่ม (บทที่)	หมายเหตุ
คำกริยานุเคราะห์ 得 (děi)	4	Basic 2 (6.3)	ปรากฏก่อนคำกริยานุเคราะห์ 会 (表推测)、应该 ในระดับ 3 (พบในบทที่ 8.3 แบบเรียนเล่ม Basic 2)
คำบุพบท 对于	5	Intermediate (3.1)	ปรากฏก่อนคำบุพบท 根据、按照 ในระดับ 3 และ 4 ตามลำดับ (พบในบทที่ 5.2 และ 4.1 แบบเรียนเล่ม Intermediate ตามลำดับ)
คำบุพบท 于 (动词+于+时间/地点)	6	Intermediate (2.1)	ปรากฏก่อนคำบุพบท 根据、按照、凭、对于 ในระดับ 3 ระดับ 4 ระดับ 5 และระดับ 5 ตามลำดับ (พบในบทที่ 5.2 บทที่ 4.1 บทที่ 5.2 และบทที่ 3.1 แบบเรียนเล่ม Intermediate ตามลำดับ)
คำบุพบท 于 (于+时间/地点+动词(短语))	6	Intermediate (4.1)	ปรากฏก่อนคำบุพบท 根据、凭 ในระดับ 3 และ 5 (พบในบทที่ 5.2 แบบเรียนเล่ม Intermediate)
หน่วยเสริมกริยาบอกผล (结果补语)	3	Basic 2 (7.2) และ (9.1)	ปรากฏก่อนหน่วยเสริมกริยาบอกระดับแบบง่าย ¹¹ ในระดับ 2 (พบในบทที่ 10.1 แบบเรียนเล่ม Basic 3)
หน่วยเสริมกริยาบอกทิศทาง (趋向补语)	4	Basic 2 (8.1)	ปรากฏก่อนหน่วยเสริมกริยาบอกระดับแบบง่าย ในระดับ 2 (พบในบทที่ 10.1 แบบเรียนเล่ม Basic 3)
หน่วยเสริมกริยาบอกความเป็นไปได้ (可能补语)	4	Basic 2 (7.2)	ปรากฏก่อนหน่วยเสริมกริยาบอกระดับแบบง่าย ในระดับ 2 (พบในบทที่ 10.1 แบบเรียนเล่ม Basic 3)
ประโยคคำถามรูปพิเศษ 怎么 (询问方式)	2	Basic 1 (5.2)	ปรากฏก่อนประโยคคำถามรูปพิเศษ “多+形容词” ในระดับ 1 (พบในบทที่ 6.3 แบบเรียนเล่ม Basic 1)
ประโยคโครงสร้าง 把 (表致使) “主语+把+宾语+动词短语”	6	Basic 2 (9.1)	ปรากฏก่อนประโยคโครงสร้าง 把 ในประเภทอื่นๆ ทั้ง 位移类 และ 性质变化类 ในระดับ 3 และ 主语+把+宾语+动词+了/动词重叠式/补语 ในระดับ 4 (พบในบทที่ 11.2 แบบเรียนเล่ม Basic 3)

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่า ประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” มีเพียง 11 ประเด็นจากประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” จำนวน 192 ประเด็นที่เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ซึ่งมีทั้งที่ปรากฏในแบบเรียนเล่มเดียวกันต่างบทและปรากฏในแบบเรียนต่างเล่มกัน

1.4 ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” มีเนื้อหาสอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” เพียงบางส่วน

เนื่องจากบางประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จะแสดงตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ ด้วย โดยที่ตัวอย่างเหล่านั้นมีทั้งที่ปรากฏในแบบเรียนทั้งหมดและปรากฏบางส่วน เช่น ข้อ 4.3.2 คำลักษณนามบอกจำนวนครั้งของการกระทำ (动量词) มีตัวอย่างคือ 遍、趟、回 ซึ่งคำเหล่านี้ปรากฏใน unit 10 text 2 ของแบบเรียนเล่ม Basic 2 ทั้งหมด แต่มีบางประเด็นที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” บางส่วน เช่น ข้อ 2.7 คำแยกผสม (离合词) ในระดับ 2

¹¹ ในแถวตัวอย่างประโยค (คอลัมน์ที่ 3) จาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ได้ให้ตัวอย่างประโยคของหน่วยเสริมกริยาบอกระดับแบบง่าย (简单程度补语) ไว้ว่า “你说得很对。” ซึ่งจะตรงกับรูปแบบของหน่วยเสริมกริยาบอกสภาพการณ์ (情态补语) ใน “ชุดแบบเรียน”

แสดงคำแยกพยางค์ไว้ดังนี้ 唱歌、跳舞、上班、考试、游泳 แต่มีเพียงคำว่า 唱歌 และ 跳舞 เท่านั้นที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” โดยพบใน unit 8 text 2 ของแบบเรียนเล่ม Basic 2 (คำอื่นๆ ไปปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ในบทเรียน) ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์และแบ่งเนื้อหาที่ปรากฏและไม่ปรากฏ (ส่วนที่ต้องเพิ่มเติม) ใน “ชุดแบบเรียน” ตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 5 เนื้อหาที่ปรากฏและไม่ปรากฏของประเด็นไวยากรณ์ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” แต่ละเล่ม

แบบเรียนเล่ม	บทที่	เนื้อหาที่สอดคล้องกับ “หลักสูตร”	เนื้อหาที่ต้องเพิ่มเติม	หมายเหตุ
Basic 1	2.1 ¹²	位	双、条、层、种、辆	
Basic 1	2.2	个、名、本	口	
Basic 1	3.1	每	大家	
Basic 1	3.3	真+形容词	很、非常+形容词	
Basic 1	4.1	第二	第一、第一名	
Basic 1	4.1	别	不要	
Basic 1	5.1	主语+想+动词 (短语)	主语+愛/喜欢+动词 (短语)	
Basic 1	5.2	好吗	可以吗、行吗 (怎么样)	怎么样 จะปรากฏใน บทที่ 5.3 แบบเรียนเล่ม Basic 1
Basic 2	6.2	别人、自己	其他	
Basic 2	6.3	多+形容词 (高、重、长)	多+形容词 (远、宽、深)	
Basic 2	7.2	动词+好	动词+在、到、给、懂、干净、会 (完)	完 จะปรากฏในบทที่ 9.1 แบบเรียนเล่ม Basic 2
Basic 2	7.2	不好意思	不得了、不见得、不耐烦、打交道、打招呼、看不起、了不起、忍不住、舍不得、说不定、一路平安 (怪不得)	怪不得 จะปรากฏใน บทที่ 6.1 แบบเรียนเล่ม Intermediate และ บทที่ 1.2 แบบเรียนเล่ม Advanced
Basic 2	8.2	唱歌、跳舞	上班、考试、游泳	
Basic 2	8.2	这么	那么	
Basic 2	8.2	见面、洗澡	帮忙、生气、刷牙、上网	
Basic 2	9.2	A+比+B+形容词+一点儿/得多/多了	A+比+B+形容词+数量短语	
Basic 2	10.2	几	多	

¹² ตัวเลขด้านหน้าจุดทศนิยมแสดง unit และตัวเลขด้านหลังจุดแสดง text ของประเด็นไวยากรณ์ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” เพียงบางส่วน เช่น 2.1 แสดงว่า ประเด็นไวยากรณ์นั้นอยู่ใน unit 2 text 1

แบบเรียนเล่ม	บทที่	เนื้อหาที่สอดคล้องกับ “หลักสูตร”	เนื้อหาที่ต้องเพิ่มเติม	หมายเหตุ
Basic 2	10.2	越 (คำวิเศษณ์บอกระดับ)	特别 (极、几乎、比较)	极、几乎、比较 จะปรากฏในบทที่ 15.2 14.1 และ 13.3 ตามลำดับ ในแบบเรียนเล่ม Basic 3
Basic 3	11.2	“主语+把+宾语+动词+在”	主语+把+宾语+动词+到、给	
Basic 3	12.1	单音节形容词的重叠	高高、长长 (ทำหน้าที่ภาคแสดง)	ในแบบเรียนปรากฏเพียง หน้าที่ขยายกริยา
Basic 3	13.1	经常	常常	
Intermediate	6.1	无论……，都……	不管……，都/也……	
Intermediate	2.2	据说、总的来说、看来	总之、依我看、也就是说	
Intermediate	9.1	总而言之	归根到底、众所周知、毫无疑问	
Advanced	4.1	打折	道歉、鼓掌、减肥、理发、 请假、请客、散步、握手	
Advanced	6.2	哪 (ในประโยคคำถามย้อนกลับ)	怎么、什么、谁	
Advanced	6.2	……，要不/要不然 (的话) ……	……，否则/不然 (的话) ……	
Advanced	6.2	不敢当	巴不得、不得已、不像话、 不由得、出洋相、恨不得、 伤脑筋	

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่า หากเทียบกับจำนวนประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ทั้งหมดที่พบใน “ชุดแบบเรียน” แล้ว ประเด็นไวยากรณ์ที่เนื้อหาสอดคล้องบางส่วนมีเพียง 28 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 14.58 ของประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”

2. ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”

ผลการศึกษาพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบของ “ชุดแบบเรียน” มีทั้งหมด 138 ประเด็น เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนร้อยละระหว่างประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏและไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ตามระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” สามารถสรุปได้ตามตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและสัดส่วนร้อยละประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละระดับที่ปรากฏและไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”

ระดับ	จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏ	จำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏ	จำนวนรวมของประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละระดับ	สัดส่วนของจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏ (ร้อยละ)
ระดับ 1	9	45	54	16.67
ระดับ 2	8	55	63	12.70

ระดับ	จำนวนประเด็น ไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏ	จำนวนประเด็น ไวยากรณ์ที่ปรากฏ	จำนวนรวมของประเด็น ไวยากรณ์ในแต่ละระดับ	สัดส่วนของจำนวนประเด็น ไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏ (ร้อยละ)
ระดับ 3	36	47	83	43.37
ระดับ 4	28	27	55	50.91
ระดับ 5	33	12	45	73.33
ระดับ 6	25	5	30	83.33

จากตารางที่ 6 พบว่า สัดส่วนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” อยู่ในระดับ 6 มากที่สุด รองลงมาคือระดับ 5 ส่วนแบบเรียนระดับ 2 มีประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” น้อยสุด ถัดมาคือระดับ 1 เมื่อเทียบสัดส่วนแล้วจะพบว่า ระดับ 4 เป็นระดับที่มีอัตราส่วนระหว่างประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏและไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” พอๆ กัน

เมื่อนำประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบของ “ชุดแบบเรียน” มาศึกษาวิเคราะห์เพิ่มเติมพบว่า บางประเด็นไปปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ (生词) ในแต่ละบทเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ 1 และระดับ 2 เช่น ประเด็นไวยากรณ์เรื่อง บุรุษสรรพนาม 我 ปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ของ unit 1 text 1 แบบเรียนเล่ม Basic 1 หรือนิยามสรรพนาม 这儿 และ 那儿 ปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ของ unit 6 text 2 แบบเรียนเล่ม Basic 2 และ unit 7 text 1 แบบเรียนเล่ม Basic 2 ตามลำดับ อีกทั้งยังพบประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบบางประเด็นมีเนื้อหาสัมพันธ์กับประการกับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” เช่น คำเสริมแสดงน้ำเสียง “了” (แสดงการเปลี่ยนแปลง) มีรูปประโยค 名词+了 และ 形容词+了 ปรากฏใน unit 6 text 3 แบบเรียนเล่ม Basic 2 แต่ใน “ชุดแบบเรียน” ไม่ปรากฏประเด็นไวยากรณ์เรื่อง 要/就要/快要/快+动词 (短语) +了 หรือ ประโยค “比” ที่ปรากฏในรูปแบบ “A+比+B+形容词+一点儿/得多/多了” ในแบบเรียน แต่ไม่พบการแสดงความแตกต่างของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบแบบเฉพาะเจาะจงรูปแบบ “A+比+B+形容词+数量短语” อีกทั้งยังไม่พบประโยค “比” ในรูปปฏิเสธ A+没有+B+形容词 ใน “ชุดแบบเรียน” ด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบในส่วนคำอธิบายประกอบของ “ชุดแบบเรียน” แบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภทคือ

- 1) ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ของบทเรียน
- 2) ประเด็นไวยากรณ์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียน ซึ่งอาจจะเป็นชนิดของคำประเภทเดียวกัน มีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกันหรือเป็นรูปปฏิเสธของโครงสร้างนั้นๆ
- 3) ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ทั้งในส่วนคำอธิบายประกอบและคำศัพท์ใหม่ รวมถึงไม่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”¹³

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” กับส่วนคำอธิบายประกอบ (注释) ใน “ชุดแบบเรียน” พบว่า มีทั้งประเด็นที่ปรากฏและไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” โดยพบประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” อยู่ 192 ประเด็น จากทั้งหมด 330 ประเด็น คิดเป็นอัตราร้อยละ 58.18 และระดับที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” มากที่สุด 3 อันดับแรกได้แก่ ระดับ 2 ระดับ 1 และระดับ 3 โดยประเด็นไวยากรณ์ระดับ 5 และ 6 ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” มีน้อยกว่าระดับอื่นๆ อยู่มาก

¹³ เนื่องจากข้อจำกัดในด้านจำนวนหน้า ผู้วิจัยจึงไม่ได้แสดงรายละเอียดประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบในส่วนคำอธิบายประกอบในแต่ละประเภทไว้ในบทความ

ผลการศึกษายังพบว่า ในจำนวน 192 ประเด็นที่พบในชุดแบบเรียนนี้มีจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำจำนวน 36 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 18.75 นับว่าค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดที่พบใน “ชุดแบบเรียน” โดยประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำจะกระจุกตัวอยู่ในประเด็นไวยากรณ์ระดับ 2 มากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า มีประเด็นไวยากรณ์ที่เรียงลำดับการปรากฏในชุดแบบเรียนไม่สอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” กล่าวคือ พบประเด็นไวยากรณ์ในระดับสูงมาปรากฏในแบบเรียนก่อนประเด็นไวยากรณ์ระดับต้น เช่น ประโยค “把” ประเภทที่แสดงความหมายทำให้บุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆ มีสภาพหรืออาการบางอย่าง (表致使) ในโครงสร้างประโยค 主语+把+宾语+动词短语 ซึ่งจาก “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” เป็นประเด็นไวยากรณ์ระดับ 6 แต่กลับมาปรากฏในแบบเรียนก่อนประโยค “把” ประเภทแสดงการเคลื่อนที่ (位移类) ซึ่งอยู่ในระดับ 3 อย่างไรก็ตาม ประเด็นไวยากรณ์ในลักษณะดังกล่าวมีจำนวนเพียง 11 ประเด็น จากจำนวนประเด็นที่พบใน “ชุดแบบเรียน” 192 ประเด็น นอกจากนี้ มีประเด็นไวยากรณ์ที่เนื้อหา (ตัวอย่างคำ กลุ่มคำของประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ) ไม่ตรงกับ “ตารางประเด็นไวยากรณ์ในหลักสูตร” จำนวน 28 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 14.58

หากนำประเด็นไวยากรณ์ของ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่พบในส่วนคำอธิบายประกอบของ “ชุดแบบเรียน” มาจำแนกตามเล่มแล้วสามารถจำแนกได้เป็น

1) แบบเรียนเล่ม Basic 1 (基础篇·1) มีประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จำนวน 83 ประเด็น ในจำนวนนี้มีประเด็นที่ปรากฏซ้ำทั้งในเล่มเดียวกันและกับเล่มในระดับสูงขึ้นไปจำนวน 14 ประเด็น มีประเด็นที่สอดคล้องบางส่วนกับเนื้อหาใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบไม่นับที่ปรากฏซ้ำ) จำนวน 8 ประเด็น

2) แบบเรียนเล่ม Basic 2 (基础篇·2) มีประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จำนวน 65 ประเด็น ในจำนวนนี้มีประเด็นที่ปรากฏซ้ำทั้งในเล่มเดียวกันและกับเล่มอื่นๆ จำนวน 26 ประเด็น มีประเด็นที่สอดคล้องบางส่วนกับเนื้อหาใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบไม่นับที่ปรากฏซ้ำ) จำนวน 10 ประเด็น

3) แบบเรียนเล่ม Basic 3 (基础篇·3) มีประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จำนวน 39 ประเด็น ในจำนวนนี้มีประเด็นที่ปรากฏซ้ำทั้งในเล่มเดียวกันและกับเล่มอื่นๆ จำนวน 17 ประเด็น มีประเด็นที่สอดคล้องบางส่วนกับเนื้อหาใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบไม่นับที่ปรากฏซ้ำ) จำนวน 3 ประเด็น

4) แบบเรียนเล่ม Intermediate (提高篇) มีประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จำนวน 31 ประเด็น ในจำนวนนี้มีประเด็นที่ปรากฏซ้ำทั้งในเล่มเดียวกันและกับเล่มอื่นๆ จำนวน 14 ประเด็น มีประเด็นที่สอดคล้องบางส่วนกับเนื้อหาใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบไม่นับที่ปรากฏซ้ำ) จำนวน 3 ประเด็น

5) แบบเรียนเล่ม Advanced (成功篇) มีประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” จำนวน 10 ประเด็น ในจำนวนนี้มีประเด็นที่จะปรากฏซ้ำทั้งในเล่มเดียวกันและกับเล่มอื่นๆ จำนวน 4 ประเด็น มีประเด็นที่สอดคล้องบางส่วนกับเนื้อหาใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบไม่นับที่ปรากฏซ้ำ) จำนวน 4 ประเด็น

สำหรับประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำอธิบายประกอบใน “ชุดแบบเรียน” นั้น นอกจากระดับ 1 และระดับ 2 ที่มีจำนวนอยู่ไม่ถึง 10 ประเด็นแล้ว ระดับ 4-6 มีจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” อยู่ที่ระหว่าง 25-36 ประเด็น ผลการศึกษายังพบว่า ในส่วนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ตรงส่วนคำอธิบายประกอบนั้นมีบางประเด็นไปปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่หรือมีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ดังนั้นอาจแบ่งประเภทย่อยได้เป็น 1) ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่ของบทเรียน 2) ประเด็นไวยากรณ์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ซึ่งอาจเป็นชนิดของคำประเภทเดียวกัน มีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกัน

หรือเป็นรูปปฏิเสธของโครงสร้างนั้นๆ 3) ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในแบบเรียนทั้งส่วนคำอธิบายประกอบและคำศัพท์ใหม่ รวมถึงไม่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน”

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิเคราะห์ประเด็นไวยากรณ์ที่พบและไม่พบใน “ชุดแบบเรียน” มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่พบใน “ชุดแบบเรียน”

1.1 ประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” แบบไม่ปรากฏซ้ำและปรากฏซ้ำ

เมื่อพิจารณาผลการศึกษาในตารางที่ 2 ซึ่งเป็นตารางเปรียบเทียบจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่พบระหว่าง “ชุดแบบเรียน” กับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” แบบไม่ปรากฏซ้ำพบว่า ระดับที่มีสัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์ที่พบมากที่สุดสามอันดับแรกเรียงตามลำดับได้เป็น ระดับ 2 ระดับ 3 และระดับ 1 ดังนั้นผู้เรียนที่เรียนแบบเรียนชุดนี้จึงจะเรียนรู้และใช้ไวยากรณ์ในระดับ 1-3 ได้เป็นอย่างดีและสามารถใช้ไวยากรณ์ในระดับ 4 ได้บ้าง นอกจากนี้ ยังพบว่า ระดับ 6 มีอัตราการปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” น้อยกว่าระดับอื่นๆ มาก โดยไม่ถึงร้อยละ 20 ของจำนวนประเด็นไวยากรณ์ทั้งหมดในระดับ 6 สาเหตุอาจเนื่องมาจากว่าแบบเรียนชุดนี้ได้แต่งและเรียบเรียงโดยอิงตาม “หลักสูตร” ฉบับปี 2008 ซึ่งแบ่งระดับการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็น 5 ระดับ ดังนั้นจึงพบจำนวนประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 6 ในแบบเรียนน้อยกว่าระดับอื่นๆ มาก

จากผลการศึกษาตามตารางที่ 3 ที่แสดงจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียนแต่ละเล่ม โดยแบ่งตามระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” (แบบปรากฏซ้ำ) เมื่อดูในภาพรวมแล้วพบว่า จำนวนประเด็นไวยากรณ์ส่วนใหญ่ที่ปรากฏในแบบเรียนมีความสอดคล้องกับระดับ กล่าวคือ จำนวนประเด็นไวยากรณ์ระดับต้นจะมีมากในแบบเรียนระดับต้นๆ และจำนวนประเด็นไวยากรณ์ระดับสูงก็จะมีมากในแบบเรียนระดับสูงๆ แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนนี้ได้แต่งและเรียบเรียงตามกฎเกณฑ์การเรียนการสอนภาษาจีน ดังที่นักวิชาการหลายๆ ท่าน เช่น Lv Wenhua (吕文华) (1987) Cheng Tang (程棠) (1996) Yang Defeng (杨德峰) (2001) Lu Fubo (卢福波) (2003) ให้ความเห็นไว้ว่า การเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ควรเรียงจากง่ายไปยาก นอกจากนี้ยังตรงตามความเห็นของ Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008) ที่กล่าวว่า ความยากง่ายของเนื้อหาในแบบเรียนต้องเหมาะสมกับภาษาและความสามารถของผู้เรียน ไม่ควรจะยากไปหรือง่ายไป ไม่มีเรื่องยากหรือเรื่องง่ายเลย

จากตารางที่ 3 ยังพบว่า แบบเรียนแต่ละเล่มมีจำนวนของประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ไม่เท่ากัน และเมื่อระดับยิ่งสูงขึ้นยิ่งพบจำนวนของประเด็นไวยากรณ์ที่เหมือนกับ “ตารางประเด็นไวยากรณ์ภาษาจีน” น้อยลงเรื่อยๆ ตามลำดับ ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับความเห็นของ Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008) ที่ว่าแบบเรียนภาษาจีนพื้นฐานในระดับต้นควรมีสัดส่วนประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้าง (大纲) ที่นำมาอ้างอิงมากที่สุด รองลงมาเป็นระดับกลางและระดับสูง แต่เมื่อนำความเห็นของนักวิชาการทั้ง 2 ท่านในเรื่องสัดส่วนประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละระดับ¹⁴ มาพิจารณาสัดส่วนประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” แต่ละเล่มจะพบว่า แม้จำนวนประเด็นไวยากรณ์ของแบบเรียนเล่ม Basic 1 และ Basic 2 (ซึ่งเป็นแบบเรียนในระดับต้น) รวมกันสัดส่วนก็ยังน้อยกว่าความเห็นของนักวิชาการทั้ง 2 ท่านอยู่มาก ดังนั้นผู้สอนที่ใช้แบบเรียนชุดนี้จึงควรสอดแทรกประเด็นไวยากรณ์ในการเรียนการสอนเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนของระดับแบบเรียน

¹⁴ รายละเอียดเพิ่มเติมอยู่ในส่วนงานวิจัยและศึกษาที่เกี่ยวข้อง หัวข้อแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียน

จากผลการศึกษาเรื่องประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำใน “ชุดแบบเรียน” จะพบว่า มีประเด็นไวยากรณ์ที่อยู่ในส่วนคำอธิบายประกอบที่ปรากฏซ้ำ¹⁵ ในลักษณะดังที่ Liu Ruoyun (刘若云) (2004)¹⁶ กล่าวไว้ยู่ค่อนข้างน้อย ประเด็นไวยากรณ์จำนวนมากใน “ชุดแบบเรียน” ที่ชนิดของคำเป็นประเภทเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันบางประการจะไม่ปรากฏซ้ำในลักษณะการทบทวนไวยากรณ์ หรือจัดเรียงอย่างเป็นระบบหรือนำมาเปรียบเทียบกันในส่วนไวยากรณ์ของแต่ละบท อาทิเช่น คำวิเศษณ์ 再 และ 又 ส่วนเสริมลักษณะโครงสร้าง (结构助词) 的 地 และ 得 และส่วนเสริมกาล (动态助词) 了 และ 过 แต่ละคำต่างก็กระจายอยู่ในแต่ละบทหรือคนละเล่มของแบบเรียน¹⁷ โดยไม่มีการนำมารวบรวมและทบทวนในบทเดียวกันอีกครั้ง

Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008) กล่าวว่า ประเด็นสำคัญและประเด็นที่อยากควรปรากฏซ้ำและค่อยๆ เพิ่มเนื้อหา เพิ่มความยากขึ้นเรื่อยๆ ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องก็ควรจะปรากฏโดยมีระยะห่างในการปรากฏซ้ำอีกรอบ และปรากฏซ้ำในสถานการณ์ต่างๆ ให้มากและแตกต่างกันไป จากผลการศึกษา “ชุดแบบเรียน” นี้พบว่า ประเด็นไวยากรณ์สำคัญจะปรากฏซ้ำในลักษณะดังกล่าว เช่น คำกริยาที่สามารถตามด้วยกรรมได้สองตัว 告诉 ปรากฏครั้งแรกเพียงตัวเดียว เมื่อมีการปรากฏซ้ำก็จะมีเนื้อหาเพิ่มขึ้น คือมีคำกริยาอื่นๆ ที่มีลักษณะเช่นเดียวกันมากขึ้น แต่ก็ยังมีประเด็นไวยากรณ์บางประเด็นที่ไม่เป็นไปตามความเห็นของ Li Quan และ Jin Yunzhen เช่น ประโยค “比” ที่ปรากฏซ้ำในลักษณะเพิ่มเนื้อหาขึ้นภายในบทเดียวกัน กล่าวคือ ประโยคพื้นฐาน A+比+B+形容词 กับประโยคที่บอกความแตกต่างแบบไม่เฉพาะเจาะจง A+比+B+形容词+一点儿/得多/多了 ต่างก็ปรากฏใน unit 9 text 2 ของแบบเรียนเล่ม Basic 2

1.2 การเรียงลำดับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ไม่สอดคล้องกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”

ผลการศึกษาพบว่า มีประเด็นไวยากรณ์เพียงส่วนน้อยคือมีอยู่ 11 ประเด็นใน “ชุดแบบเรียน” จากทั้งหมด 192 ประเด็นที่เรียงลำดับไม่สอดคล้องกับระดับใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” กล่าวคือ ประเด็นไวยากรณ์ในระดับสูงกว่ามาปรากฏในแบบเรียนก่อน ซึ่งไม่ได้เรียงลำดับตามความเห็นในงานวิจัยของ Lv Wenhua (吕文华) (2002) Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008)¹⁸ เช่น ประโยค “把” ในโครงสร้าง 主语+把+宾语+动词短语 ที่แสดงความหมายทำให้บุคคลหรือสิ่งหนึ่งๆ มีสภาพหรืออาการบางอย่าง (表致使) ปรากฏก่อนประโยค “把” ที่แสดงการเคลื่อนที่ (位移类) ซึ่งมีความหมายที่เห็นเป็นรูปธรรมมากกว่าหรือมีลักษณะเป็นต้นแบบ (原型) ของประโยค “把” มากกว่า

1.3 ประเด็นไวยากรณ์ที่พบใน “ชุดแบบเรียน” มีเนื้อหาสอดคล้องบางส่วนกับ “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ”

จากผลการศึกษาพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่ม Basic 2 มีจำนวนเนื้อหาสอดคล้องบางส่วนกับ “ตารางประเด็นไวยากรณ์ในหลักสูตร” มากที่สุดโดยมีจำนวน 10 ประเด็น รองลงมาคือแบบเรียนเล่ม Basic 1 มีจำนวน 8 ประเด็น แสดงให้เห็นว่า แบบเรียนทั้ง 2 เล่มเป็นแบบเรียนที่ผู้สอนต้องศึกษาและเพิ่มเติมเนื้อหาเมื่อสอนประเด็นนั้นๆ มากที่สุดเนื่องจากพบจำนวนการสอดคล้องบางส่วนเยอะที่สุด

2. ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” (ส่วนคำอธิบายประกอบ)

จากผลการศึกษาพบว่า ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” ซึ่งแบ่งเป็นระดับ 1-6 นั้น ในระดับ 1 และระดับ 2 มีจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบใน “ชุดแบบเรียน” น้อยที่สุดสองอันดับแรก และมีจำนวนแตกต่างจาก ระดับอื่นๆ

¹⁵ เรื่องการปรากฏซ้ำยังมีนักวิชาการอีกหลายท่านได้พูดถึงเรื่องนี้ เช่น Lv Bisong (吕必松) (1993) Lu Fubo (卢福波) (2003)

¹⁶ รายละเอียดเพิ่มเติมอยู่ในส่วนงานวิจัยและศึกษาที่เกี่ยวข้อง หัวข้อแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียน

¹⁷ ตามความเห็นของ Lv Wenhua (吕文华) (1987) ประเด็นไวยากรณ์ที่อยากสามารถเรียบเรียงแบบกระจายในแบบเรียน ไม่ได้ในบทเดียวกันได้ แต่สามารถเรียบเรียงแบบกระจายไปในแต่ละบทก่อน จากนั้นรวบรวมสรุปไว้ด้วยกันได้

¹⁸ รายละเอียดเพิ่มเติมอยู่ในส่วนงานวิจัยและศึกษาที่เกี่ยวข้อง หัวข้อแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการเลือกและเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียน

อยู่มาก โดยมีจำนวนเพียง 9 และ 8 ประเด็นตามลำดับ ส่วนระดับ 3-6 มีจำนวนประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบใน “ชุดแบบเรียน” อยู่ในจำนวนระหว่าง 25-36 ประเด็น เมื่อเทียบสัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่พบใน “ชุดแบบเรียน” แล้ว จะพบว่า ระดับ 5 และระดับ 6 มีสัดส่วนอยู่ระหว่างร้อยละ 70-85

เมื่อผู้วิจัยวิเคราะห์ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” พบว่า สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทย่อย¹⁹ การแยกประเภทย่อยเป็น 3 ประเภท ทำให้ทราบว่า มีประเด็นไวยากรณ์ใดบ้างที่ปรากฏในส่วนคำศัพท์ใหม่และปรากฏในบทเรียนใด และยังทำให้ทราบว่า ประเด็นเรื่องใดมีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ซึ่งผู้สอนต้องเตรียมอธิบายเพิ่มเติม อีกทั้งยังทำให้ผู้สอนทราบว่า มีประเด็นไวยากรณ์ใดที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งผู้สอนอาจต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวมากขึ้นและต้องพิจารณาถึงความยากง่ายของประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ รวมถึงต้องวางแผนในการสอนประเด็นเหล่านั้นให้เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

จากผลการศึกษาและอภิปรายดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าผู้สอนที่ใช้แบบเรียนชุด Winning in China —Business Chinese สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการสอนหรือทำเอกสารประกอบการสอนได้ดังต่อไปนี้

2.1 ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏซ้ำ จากผลการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นที่สำคัญและยาก²⁰อีกจำนวนมากที่ไม่ได้ปรากฏซ้ำในแบบเรียนชุดนี้ เพื่อให้การสอนประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ ได้ผลยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความเห็นนักวิชาการหลายๆ ท่านตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้สอนอาจพิจารณาเพิ่มการปรากฏซ้ำของประเด็นที่สำคัญและยากหรือประเด็นที่แตกต่างจากไวยากรณ์ในภาษาไทยหรือประเด็นที่ผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนยังมีข้อผิดพลาดให้มากขึ้น ซึ่งอาจสอดแทรกอยู่ในขั้นตอนต่างๆ ของการสอน ทั้งนำมาเป็นตัวอย่างประโยคในขั้นตอนอธิบายคำศัพท์ใหม่ หรือสอดแทรกในขั้นตอนการอธิบายไวยากรณ์ในบท ให้อยู่ในลักษณะการเปรียบเทียบหรือนำมาเป็นตัวอย่างประโยค หรือสอดแทรกในส่วนแบบฝึกหัดประเภทต่างๆ

2.2 ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางหรือประเด็นที่ให้ผู้สอนนำมาพิจารณาในการเพิ่มประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในชุดแบบเรียน (ส่วนคำอธิบายประกอบ)²¹ ดังนี้

2.2.1 ประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในส่วนคำศัพท์ของบทเรียน สามารถอธิบายเพิ่มเติมและยกประโยคตัวอย่างประกอบเมื่อเรียนคำศัพท์ของบทนั้นๆ โดยดูจากความยากง่ายของประเด็นเหล่านั้นกับระดับผู้เรียนแล้วอธิบายให้เหมาะสม

2.2.2 ประเด็นไวยากรณ์ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” สามารถอธิบายเพิ่มเติมโดยพิจารณาความยากง่ายของประเด็นไวยากรณ์นั้นๆ อาจเพิ่มเนื้อหาในบทที่กล่าวถึงประเด็นไวยากรณ์ที่สัมพันธ์กัน หรือเพิ่มเนื้อหาในบทต่อๆ มาในลักษณะของการทบทวน เรียงลำดับให้เป็นชุดเดียวกันและเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของประเด็นไวยากรณ์ที่ชนิดของคำเป็นประเภทเดียวกัน

2.2.3 ประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในส่วนคำศัพท์หรือไม่สัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏใน “ชุดแบบเรียน” ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเนื่องจากผลการศึกษาพบว่า “ชุดแบบเรียน” นี้ มีสัดส่วนของประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่ม Advanced น้อยกว่าระดับอื่นๆ อยู่มาก ผู้สอนควรพิจารณาเพิ่มประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนเล่มนี้ให้มากกว่าเล่มอื่นๆ ส่วนประเด็นที่เหมาะสมในการเพิ่มนั้น เพื่อให้สัมพันธ์กับระดับและความสามารถของผู้เรียนตามความเห็นของ

¹⁹ คือ 1) ปรากฏในส่วนคำศัพท์ของบทเรียน 2) เป็นประเด็นที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับประเด็นไวยากรณ์ที่ปรากฏในแบบเรียน ซึ่งอาจจะเป็นชนิดของคำประเภทเดียวกัน มีโครงสร้างที่คล้ายคลึงกันหรือเป็นรูปปฏิเสธของโครงสร้างนั้นๆ 3) ไม่ปรากฏในแบบเรียนไม่ว่าเป็นส่วนใหญ่ก็ตาม

²⁰ Lv Wenhua (吕文华) (1987) กล่าวว่า วิธีที่น่าเชื่อถือที่สุดที่จะทำให้ทราบถึงสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียนคือ การพิจารณาจากส่วนที่ผู้เรียนผิดมากที่สุด เข้าใจยากที่สุด สาเหตุที่ทำให้เป็นสิ่งที่ยากสำหรับผู้เรียนก็มีทั้งถูกรบกวนจากภาษาแม่ แบบเรียนและการสอนไม่เหมาะสม ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ปัจจัยสำคัญหลักที่ทำให้ประเด็นไวยากรณ์เป็นประเด็นที่ยาก (หรืออีกนัยหนึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญสำหรับผู้เรียน) คือความเหมือนและแตกต่างของภาษาจีนกับภาษาแม่ของผู้เรียน ภูมิหลังของผู้เรียน และแบบเรียนรวมถึงการสอน

²¹ แนวทางและประเด็นที่ผู้วิจัยเสนอมีพื้นฐานมาจากความเห็นเกี่ยวกับประเด็นไวยากรณ์ในเรื่องหลักเกณฑ์การแต่งเรียงแบบเรียนของนักวิชาการหลายท่าน เช่น Lv Wenhua (吕文华) (2002) Liu Ruoyun (刘若云) (2004) รวมถึง Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008)

Li Quan (李泉) และ Jin Yunzhen (金允贞) (2008) ที่ว่าความยากง่ายของเนื้อหาในแบบเรียนต้องเหมาะสมกับภาษาและความสามารถของผู้เรียน ไม่ควรจะยากไปหรือง่ายไป ไม่มีเรื่องยากหรือเรื่องง่ายเลย ดังนั้นแบบเรียนเล่ม Advanced จึงควรเพิ่มประเด็นไวยากรณ์ในระดับ 5 และ 6 ให้มากขึ้น เมื่อพิจารณาประเภทของประเด็นไวยากรณ์จะพบว่า 2 ระดับดังกล่าวมีประเภทของประเด็นไวยากรณ์ที่ไม่ปรากฏในชุดแบบเรียนนี้จำนวนมากที่สุดคือ ประเภทประโยคความรวม (复句) และประเภทส่วนประกอบของประโยค รูปประโยคและประเภทของประโยค (句子成分、句型 and 句类) ซึ่งทั้งสองประเภทนี้มีความสัมพันธ์โดยตรงกับการสนทนาและการสื่อสาร ดังนั้นผู้สอนอาจพิจารณาเพิ่มประเภทเหล่านี้ก่อนประเภทอื่นๆ ส่วนแบบเรียนเล่มอื่นๆ นั้นสามารถพิจารณาเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับระดับและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามบริบท

2.3 จากผลการศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ประเด็นไวยากรณ์ใน “ตารางไวยากรณ์แบ่งตามระดับ” กับประเด็นไวยากรณ์ใน “ชุดแบบเรียน” (ส่วนคำอธิบายประกอบ) รวมถึงการศึกษางานวิจัยของนักวิชาการหลายๆ ท่านในเรื่องหลักเกณฑ์ในการแต่งเรียบเรียงประเด็นไวยากรณ์ในแบบเรียนตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางหรือข้อควรคำนึงถึงในการแต่งและเรียบเรียงเอกสารประกอบการสอน รวมถึงแบบเรียนภาษาจีนในส่วนของประเด็นไวยากรณ์ ดังนี้

2.3.1 เรียงลำดับประเด็นไวยากรณ์ให้ปรากฏในแบบเรียนสอดคล้องกับระดับของหลักสูตรที่นำมาเป็นเกณฑ์ในการแต่งหรือเรียบเรียง ประเด็นที่อยู่ในระดับสูงควรปรากฏในแบบเรียนหลังประเด็นที่อยู่ในระดับต้น เพื่อให้ตรงตามความเห็นของนักวิชาการหลายๆ ท่าน

2.3.2 ประเด็นไวยากรณ์ที่มีความซับซ้อนและยากหรือแตกต่างจากไวยากรณ์ภาษาไทย ควรเรียบเรียงแบบกระจายไปในแต่ละบทและให้ปรากฏในแบบเรียนบ่อยๆ โดยเว้นระยะทางการปรากฏซ้ำและความถี่ รวมถึงเนื้อหาในแต่ละครั้งให้เหมาะสม

2.3.3 จำนวนประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละเล่มของชุดแบบเรียน สามารถมีจำนวนและสัดส่วนไม่เท่ากันได้ตามระดับของแบบเรียนนั้นๆ และความยากง่ายของประเด็นไวยากรณ์ในแต่ละเล่มควรให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- Cheng Tang 程棠. (1996). 关于“结构——功能——文化相结合”的教学原则的思考. 世界汉语教学, -(04), 79-91. Confucius Institute Headquarters/Hanban 孔子学院总部/国家汉办. (2014). 国际汉语教学通用课程大纲 (修订版). 北京: 北京语言大学出版社.
- Dong Jianxin 董健鑫. (2019). 两套初级商务汉语教材对比. 上海交通大学硕士学位论文.
- Ji Jin 季瑾. (2019a). 赢在中国: 商务汉语系列教程. 基础篇 1. 北京: 北京语言大学出版社.
- Ji Jin 季瑾. (2019b). 赢在中国: 商务汉语系列教程. 基础篇 2. 北京: 北京语言大学出版社.
- Ji Jin 季瑾. (2020a). 赢在中国: 商务汉语系列教程. 基础篇 3. 北京: 北京语言大学出版社.
- Ji Jin 季瑾. (2019c). 赢在中国: 商务汉语系列教程. 提高篇. 北京: 北京语言大学出版社.
- Ji Jin 季瑾. (2020b). 赢在中国: 商务汉语系列教程. 成功篇. 北京: 北京语言大学出版社.
- Li Quan 李泉 & Jin Yunzhen 金允贞. (2008). 论对外汉语教材的科学性. 语言文字应用, -(04), 108-117.
- Liu Ruoyun 刘若云. (2004). 基础汉语教材编写中语法点的复现问题. 中山大学学报论丛, -(01), 220-222.
- Lu Fubo 卢福波. (2003). 对外汉语教学语法的层级划分与项目排序问题. 汉语学习, -(02), 54-60.
- Lu Jianming 陆俭明. (2000). “对外汉语教学”中的语法教学. 语言教学与研究, -(03), 1-8.

- Lv Bisong 吕必松. (1993). *对外汉语教学概论(讲义)(续五) 第四章 教学过程和教学活动*. 世界汉语教学, -(03), 206-219.
- Lv Wenhua 吕文华. (1987). *汉语教材中语法项目的选择和编排*. 语言教学与研究, -(03), 117-127.
- Lv Wenhua 吕文华. (2002). *对外汉语教材语法项目排序的原则及策略*. 世界汉语教学, -(04), 86-95.
- Rao Qian 饶倩 & Huang Weifeng 黄卫峰. (2022). *《HSK 标准教程 3》与《国际汉语教学通用课程大纲》(修订版)语法匹配度研究*. 汉字文化, -(23), 37-39.
- Tan Mingyue 谭明月. (2016). *对外汉语初级教材语法项目选取及编排研究——基于“国际汉语教材编写指南平台”的分析*. 苏州大学硕士学位论文.
- Tu Yue 涂玥. (2020). *《HSK 标准教程 6》与《国际汉语教学通用课程大纲》(修订版)生词及语法项目匹配情况研究*. 四川外国语大学硕士学位论文.
- Wang Feng 王丰. (2020). *《HSK 标准教程 4》与《国际汉语教学通用课程大纲》语言知识匹配度研究*. 四川外国语大学硕士学位论文.
- Yang Anran 杨安然. (2018). *《HSK 标准教程 2》与 HSK 二级配合度调查研究*. 河北师范大学硕士学位论文.
- Yang Defeng 杨德峰. (1997). *试论对外汉语教材的规范化*. 语言教学与研究, -(03), 17-29.
- Yang Defeng 杨德峰. (2001). *初级汉语教材语法点确定、编排中存在的问题——兼议语法点确定、编排的原则*. 世界汉语教学, -(02), 81-88.
- Zhou Chunhua 周春花. (2019). *《汉语教程》(第三版)与《国际汉语课程大纲》(修订版)语法匹配度研究*. 四川外国语大学硕士学位论文.
- Zhou Li 周鹂. (2018). *零起点商务汉语教材编写浅析*. 黑龙江教育(理论与实践), -(06), 73-74.